Pecyn Dogfen Cyhoeddus

At:	Aelodau'r Pwyllgor Craffu Cymunedau	Dyddiad:	Dydd Gwener, 24 Mehefin 2022
		Rhif Union:	01824 712554
		ebost:	democrataidd@sirddinbych.gov.uk

Annwyl Gynghorydd

Fe'ch gwahoddir i fynychu cyfarfod y **PWYLLGOR CRAFFU CYMUNEDAU, DYDD IAU, 30 MEHEFIN 2022** am **10.00 am** yn **SIAMBR Y CYNGOR, NEUADD Y SIR, RHUTHUN A THRWY GYNHADLEDD FIDEO**.

Yn gywir iawn

G Williams
Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol, AD a Democrataidd

AGENDA

RHAN 1 - GWAHODDIR Y WASG A'R CYHOEDD I'R RHAN HON O'R CYFARFOD

1 YMDDIHEURIADAU

2 DATGANIADAU O FUDDIANT (Tudalennau 3 - 4)

Aelodau i ddatgan unrhyw gysylltiad personol neu sy'n rhagfanu ynglŷn ag unrhyw fater a nodwyd i'w ystyried yn y cyfarfod hwn.

3 PENODI IS-GADEIRYDD (Tudalennau 5 - 6)

Penodi Is-Gadeirydd ar gyfer y Pwyllgor Craffu Cymunedau ar gyfer blwyddyn ddinesig 2022/23 (copi o Swydd Ddisgrifiad Aelod Craffu, Cadeirydd/Is-Gadeirydd yn amgaeëdig).

4 MATERION BRYS FEL Y'U CYTUNWYD GAN Y CADEIRYDD

Hysbysiad o eitemau y dylid, ym marn y Cadeirydd, eu hystyried yn y cyfarfod fel mater o frys yn unol ag Adran 100B(4) o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972.

5 **COFNODION** (Tudalennau 7 - 20)

Derbyn cofnodion cyfarfod y Pwyllgor Craffu Cymunedau a gynhaliwyd ar 10 Mawrth 2022 (copi ynghlwm).

6 **RHAGLEN ADFYWIO'R RHYL** (Tudalennau 21 - 36)

Ystyried adroddiad gan y Pennaeth Cynllunio, Gwarchod y Cyhoedd a Gwasanaethau Cefn Gwlad (copi ynghlwm) yn archwilio effeithlonrwydd gwaith y Bwrdd Rhaglen yn darparu'r rhaglen adfywio

10:15am – 11:00am

7 **AIL GARTREFI A THAI GOSOD BYRDYMOR** (Tudalennau 37 - 60)

Ystyried adroddiad (copi ynghlwm) gan y Pennaeth Cynllunio, Gwarchod y Cyhoedd a Gwasanaethau Cefn Gwlad yn ymwneud â'r gofynion cynllunio mewn perthynas ag eiddo/anheddau fel hyn.

11:00am – 11:45am

8 **RHAGLEN WAITH CRAFFU** (Tudalennau 61 - 80)

Ystyried adroddiad gan y Cydlynydd Craffu (copi'n amgaeëdig) sy'n gofyn i'r Pwyllgor adolygu ei raglen waith i'r dyfodol ac yn diweddaru'r aelodau ar faterion perthnasol.

11:45am – 12:00 pm.

AELODAETH

Y Cynghorwyr

Y Cynghorydd Huw Williams
(Cadeirydd)

Brian Blakeley
Karen Edwards
James Elson
Bobby Feeley
Jon Harland
Delyth Jones
Michelle Walker
Cheryl Williams

COPIAU I'R:

Holl Gynghorwyr er gwybodaeth
Y Wasg a'r Llyfrgelloedd
Cynghorau Tref a Chymuned

DEDDF LLYWODRAETH LEOL 2000

Cod Ymddygiad Aelodau

DATGELU A CHOFRESTRU BUDDIANNAU

Rwyf i, (enw)	
*Aelod /Aelod cyfetholedig o *(*dileuer un)*	**Cyngor Sir Ddinbych**

YN CADARNHAU fy mod wedi datgan buddiant ***personol / personol a sy'n rhagfarnu** nas datgelwyd eisoes yn ôl darpariaeth Rhan III cod ymddygiad y Cyngor Sir i Aelodau am y canlynol:-
*(*dileuer un)*

Dyddiad Datgelu:	
Pwyllgor (nodwch):	
Agenda eitem	
Pwnc:	
Natur y Buddiant: *(Gweler y nodyn isod)**	
Llofnod	
Dyddiad	

Noder: Rhowch ddigon o fanylion os gwelwch yn dda, e.e. 'Fi yw perchennog y tir sy'n gyfagos i'r cais ar gyfer caniatâd cynllunio a wnaed gan Mr Jones', neu 'Mae fy ngŵr / ngwraig yn un o weithwyr y cwmni sydd wedi gwneud cais am gymorth ariannol'.

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

Swydd Ddisgrifiad ar gyfer aelod, Cadeirydd ac Is-Gadeirydd Craffu

(fel a nodir yng Nghyfansoddiad y Cyngor)

Rôl: **Aelod Pwyllgor Craffu /Cadeirydd**
Cyflog: Band 3 (Cadeirydd yn unig)

Sylwch: Mae'r eitemau sydd wedi'u hamlygu'n benodol i rôl y Cadeirydd (ac yn ei (h)absenoldeb yr Is-Gadeirydd)

1. PRIF GYFRIFOLDEBAU

- I'r Cyngor Llawn

2. PWRPAS Y RÔL

- Darparu arweinyddiaeth a chyfeiriad.
- Cymryd rhan yn llawn yng ngweithgareddau'r Pwyllgor Craffu, datblygu a chyflwyno ei raglen waith ac yn unrhyw grwpiau gorchwyl a gorffen cysylltiedig.
- Cynorthwyo wrth ddatblygu a monitro effaith polisi'r Cyngor.
- Gwneud y gweithredwr yn gyfrifol, monitro perfformiad a chyflwyno gwasanaethau a herio penderfyniadau trwy'r trefniadau galw i mewn lle bo hynny'n briodol.
- Datblygu blaenraglen waith y pwyllgor.
- Adrodd ar gynnydd yn erbyn y rhaglen waith i'r Cyngor ac i bobl eraill fel sy'n briodol.
- Rheoli cyfarfodydd yn hyderus ac yn effeithiol i hwyluso cynhwysiant, cyfranogiad a gwneud penderfyniadau clir gan sicrhau bod amcanion y cyfarfod yn cael eu diwallu, ac y glynir wrth y cod ymddygiad, rheolau sefydlog a gofynion sefydliadol eraill.
- Gweithredu fel canolbwynt cysylltu rhwng y cyngor, y gymuned a chyrff allanol mewn perthynas â'r swyddogaeth craffu.
- Annog cyfraniadau effeithiol gan holl aelodau'r pwyllgor yn y pwyllgor a'r grwpiau gorchwyl a gorffen.
- Asesu perfformiadau unigol a chyfunol yn y pwyllgor a chysylltu â'r Arweinydd Grŵp perthnasol i symud cyfleoedd hyfforddi a datblygu yn eu blaenau.
- Diwallu cyfrifoldebau rôl yr aelod etholedig.

3. GWERTHOEDD a DISGWYLIADAU

- Ymroi i werthoedd Cyngor Sir Ddinbych a'r gwerthoedd canlynol mewn swydd gyhoeddus:

  - Balchder
  - Hygrededd
  - Parch

- Undod
- Mynychu pob cyfarfod perthnasol.
- Cynnal materion yn electronig, h.y. cyfarfodydd a chyfathrebu, lle bo'n bosibl yn y Cyngor.
- Mynychu hyfforddiant gorfodol fel y dynodwyd yn y cod ymddygiad a'r cyfansoddiad.
- Cymryd rhan mewn adolygiad datblygu blynyddol i wella'n barhaus perfformiad yr aelod a'r Cyngor.
- Esbonio a chyfrif am berfformiad personol fel Cynghorydd Sir yn rheolaidd, yn enwedig trwy gyhoeddi Adroddiad Blynyddol ar wefan y Cyngor.

PWYLLGOR CRAFFU CYMUNEDAU

Cofnodion cyfarfod o'r Pwyllgor Craffu Cymunedau a gynhaliwyd yn via video conference, Dydd Iau, 10 Mawrth 2022 am 10.00 am.

YN BRESENNOL

Y Cynghorwyr Brian Blakeley, Gwyneth Ellis, Tina Jones, Merfyn Parry, Anton Sampson, Peter Scott, Graham Timms (Is–gadeirydd), Cheryl Williams a Huw Williams (Cadeirydd).

Aelodau Arweiniol (ar wahoddiad y Pwyllgor):
Y Cynghorydd Brian Jones (Aelod Arweiniol Gwastraff, Cludiant a'r Amgylchedd)
Y Cynghorydd Julian Thompson-Hill (Aelod Arweiniol Cyllid, Perfformiad ac Asedau Strategol)
Y Cynghorydd Mark Young (Aelod Arweiniol Cynllunio, Gwarchod y Cyhoedd a Gwasanaethau Cefn Gwlad)

Unigolyn nad yw'n aelod o'r pwyllgor a oedd yn llofnodwr i'r Cais Galw i Mewn (eitem busnes 5): Y Cynghorydd Rhys Thomas

Unigolion nad ydynt yn aelod o'r pwyllgor ond sy'n aelodau o'r Grŵp Tasg a Gorffen (eitem busnes 6): Y Cynghorwyr Barry Mellor a Peter Scott

Arsylwyr:Y Cynghorwyr Meirick Lloyd Davies, Martyn Holland ac Emrys Wynne

HEFYD YN BRESENNOL

Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol, AD a Democrataidd (GW), Pennaeth Gwella Busnes a Moderneiddio (AS), Pennaeth Cyllid ac Eiddo (SG), Pennaeth Priffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol (TW), Pennaeth Cynllunio, Gwarchod y Cyhoedd a Gwasanaethau Cefn Gwlad (EJ), Rheolwr Gwasanaethau Cefn Gwlad a Threftadaeth (HR), Aelod Arweiniol – Eiddo Corfforaethol a Stoc Dai / Landlord Corfforaethol (DL), Swyddog Prosiect Newid Hinsawdd (LW-J), Rheolwr Perygl Llifogydd (WH), Rheolwr Adain – Rheolwyr Rhwydwaith (TT), Swyddog Cynllunio (GC), Rheolwr Datblygu a Rheoli (PM), Swyddogion Cynllunio a Chydymffurfio (AT a SW), Cydlynydd Craffu (RhE), Swyddog Gwasanaethau Democrataidd (KE) a Gweinyddwyr y Pwyllgor (SLW, KJ a RhT-J) ynghyd â Fergus O'Brien yn cynrychioli Dŵr Cymru Welsh Water

1 YMDDIHEURIADAU

Cafwyd ymddiheuriadau am absenoldeb gan y Cynghorydd Hugh Irving.

Roedd y Cynghorydd Melvyn Mile, un o lofnodwyr y cais galw i mewn, hefyd wedi anfon ei ymddiheuriadau oherwydd bod ganddo apwyntiad blaenorol, felly hefyd y Cynghorydd Tony Thomas, Aelod Arweiniol Tai a Chymunedau.

Roedd cynrychiolwyr Cyfoeth Naturiol Cymru (CNC), Dŵr Cymru a Waterco wedi anfon eu hymddiheuriadau am fethu â bod yn bresennol ar gyfer eitem fusnes 6: 'Grŵp Gorchwyl a Gorffen Rheoli Perygl Llifogydd a Pherchnogaeth Glannau Afonydd' o ganlyniad i ymrwymiadau blaenorol.

2 DATGANIADAU O FUDDIANT

Ni ddatganwyd unrhyw gysylltiad ag unrhyw eitem.

Cynghorwyd y Cynghorydd Meirick Lloyd Davies nad yw cynorthwyo cymydog â materion yn ymwneud â llifogydd yn rhinwedd ei swydd fel aelod ward yn fater y mae angen i ddatgan fel budd personol yn eitem 6.

3 MATERION BRYS FEL Y'U CYTUNWYD GAN Y CADEIRYDD

Nid oedd unrhyw faterion brys wedi'u codi gyda'r Cadeirydd cyn y cyfarfod.

4 COFNODION

Cyflwynwyd cofnodion cyfarfod y Pwyllgor Craffu Cymunedau a gynhaliwyd ar 20 Ionawr 2022. **Penderfynwyd**: ***y dylid derbyn a chymeradwyo cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 20 Ionawr 2022 fel cofnod cywir o'r cyfarfod.***

Ni chodwyd unrhyw fater cysylltiedig â chynnwys y cofnodion.

5 ADOLYGIAD O BENDERFYNIAD Y CABINET MEWN PERTHYNAS Â'R CYNLLUN PENDERFYNIADAU DIRPRWYEDIG ARFAETHEDIG AR GYFER CAFFAEL TIR (RHYDD-DDALIADOL A LESDDALIADOL) I DDIBENION DAL A STORIO CARBON A GWELLIANNAU ECOLEGOL

Cyn i'r drafodaeth ar yr eitem hon o fusnes ddechrau gadawodd y Cynghorydd Huw Williams y Gadair oherwydd ei fod yn un o lofnodwyr y cais galw i mewn ac am y rheswm hwnnw roedd yn ofynnol iddo gyfrannu at y drafodaeth. Cymerodd yr Is-gadeirydd, y Cynghorydd Graham Timms, y Gadair ar gyfer yr eitem hon o fusnes.

Dywedodd yr Is-gadeirdd wrth y Pwyllgor bod rhybudd o 'alw i mewn'' wedi'i gyflwyno gan 6 chynghorydd nad ydynt yn aelodau o'r Cabinet yn unol â Chyfansoddiad y Cyngor. Roedd y rhybudd yn galw am adolygiad gan un o Bwyllgorau Craffu'r Cyngor o benderfyniad a wnaeth y Cabinet ar 14 Chwefror 2022 mewn perthynas â chynllun gwneud penderfyniadau dirprwyedig arfaethedig ar gyfer caffael tir i dibenion amgylcheddol ac ecolegol. Aeth ymlaen i egluro y cyhoeddwyd penderfyniad y Cabinet ar 17 Chwefror 2022. Mae'r weithdrefn 'galw i mewn' yn caniatáu 5 diwrnod gwaith i gynghorwyr nad ydynt yn aelodau o'r Cabinet gyflwyno rhybudd o 'alw i mewn' yn gofyn bod Craffu'n adolygu'r penderfyniad. Unwaith y derbynnir rhybudd galw i mewn nid oes gan y gwneuthurwr penderfyniadau hawl i roi'r penderfyniad ar waith hyd nes bod Craffu wedi adolygu'r penderfyniad ac wedi adrodd yn ôl i'r gwneuthurwr penderfyniadau ar ganlyniad yr adolygiad. Mae disgwyl i Craffu gynnal cyfarfod i adolygu'r penderfyniad o fewn 5 diwrnod gwaith o dderbyn hysbysiad dilys o alw i mewn. Fodd bynnag oherwydd nad oedd unrhyw frys uniongyrchol i weithredu'r penderfyniad, roedd y Cabinet, sef

y gwneuthurwr penderfyniad, wedi cytuno y gellid oedi'r adolygiad tan y cyfarfod nesaf o'r Pwyllgor Craffu, sef y cyfarfod hwn. Cyflwynodd y Cynghorydd Merfyn Parry rybudd o 'alw i mewn' yn electronig ar 23 Chwefror. Cefnogwyd y cais (drwy e-byst unigol) gan 5 cynghorydd arall nad ydynt yn aelodau o'r Cabinet, sef y Cynghorwyr David G Williams, Melvyn Mile, Huw O Williams, Rhys Thomas a Peter Evans, gyda phob un ohonynt wedi'u gwahodd i fynychu'r cyfarfod Pwyllgor i amlinellu eu rhesymau dros gefnogi'r cais galw i mewn.

Cyflwynodd y Cydlynydd Craffu, Rhian Evans, yr adroddiad a'r atodiadau (wedi'u dosbarthu eisoes) a oedd yn egluro'r cefndir i benderfyniad y Cabinet a'r sail dros ei alw i mewn am adolygiad gan Bwyllgor Craffu. Aeth ymlaen wedyn i sôn am y drefn a fyddai'n cael ei dilyn yn y cyfarfod i ystyried y penderfyniad a alwyd i mewn am adolygiad.

Gwahoddwyd y Cynghorydd Merfyn Parry, fel llofnodwr arweiniol y galw i mewn, i gyflwyno rhesymau'r llofnodwyr dros y cais am adolygiad o'r penderfyniad. Yn ei anerchiad dywedodd bod gan y llofnodwyr bryderon y byddai'r Cyngor, pe cadarnhawyd y penderfyniad, mewn sefyllfa i 'gipio tir' mewn ocsiwn drwy o bosibl gynnig mwy amdano na ffermwyr a pherchnogion tir lleol. Er yn deall na fyddai gan y Cyngor ddiddordeb mewn prynu'r tir amaethyddol gorau, roeddent fodd bynnag yn teimlo bod angen trafod penderfyniadau i brynu tir i ddibenion dal a storio carbon a gwelliannau ecolegol gydag aelodau lleol a'r Grwpiau Aelodau Ardal Lleol cyn gwneud unrhyw gais, gan ei bod yn bwysig i'r Awdurdod ddeall y wybodaeth leol ac angen lleol cyn gwneud cais am barsel o dir.

Yna gwahoddwyd yr Aelod Arweiniol Gwastraff, Cludiant a'r Amgylchedd, y Cynghorydd Brian Jones, i grynhoi'r drafodaeth a gafwyd a'r penderfyniad a wnaed gan y Cabinet at 15 Chwefror 2022. Rhoddodd amlinelliad o'r ymgynghori a oedd wedi digwydd hyd yma a chadarnhaodd nad oedd unrhyw gynlluniau i brynu tir amaethyddol Gradd 1 i ddibenion dal a storio carbon a gwelliannau ecolegol.

Cadarnhaodd y Cynghorydd Julian Thompson-Hill, Aelod Arweiniol Cyllid, Perfformiad ac Asedau Strategol mai pwrpas y broses gwneud penderfyniadau dirprwyedig arfaethedig i'r diben penodol hwn oedd i wneud newid bach i'r cynllun presennol er mwyn galluogi'r Cyngor i weithredu'n gynt yn y dyfodol. Rhoddodd sicrwydd i'r Pwyllgor y byddai aelodau lleol yn cael eu hymgynghori â hwy'n awtomatig mewn perthynas â phob caffaeliad arfaethedig fel mater o drefn oni bai bod amser yn arbennig o brin, a hyd yn oed wedyn byddai pob ymdrech yn cael ei wneud i gysylltu ag aelod(au) lleol. Oherwydd y gellid rhoi tir ar ocsiwn ar unrhyw bryd mae'n rhaid delio â'r broses yn gyflym dros ben. Rhoddodd sicrwydd i'r Pwyllgor na fyddai'r Cyngor yn cymryd rhan mewn 'rhyfel ceisiadau' gyda phrynwyr allanol gan y byddai'r Prisiwr Dosbarth yn gosod pris uchaf na all y Cyngor fynd drosto oherwydd bod yn rhaid i'r Cyngor ddangos ei fod yn gwneud defnydd doeth o arian cyhoeddus. Pwysleisiwyd fodd bynnag, os yw'r Cyngor i gyrraedd ei darged di-garbon net, y bydd yn angenrheidiol prynu tir i'w osod yn erbyn ei ddefnydd o garbon.

Tynnodd y Pennaeth Gwella Busnes a Moderneiddio sylw'r aelodau at yr adroddiad a'r Asesiad o Effaith ar Les sy'n datgan sut yr ymgynghorwyd ag aelodau lleol a rhanddeiliaid lleol eraill ynglŷn â thir addas i ddibenion dal a storio carbon a

gwelliannau ecolegol. Hyd yma mae pob un ond un o'r safleoedd sydd wedi'u dynodi fel rhai a fydd o bosibl yn addas i ddibenion dal a storio carbon wedi'u cynnig gan gymunedau neu aelodau lleol.

Rhoddodd y Cynghorydd Merfyn Parry fwy o wybodaeth ynghylch y rhesymau pam yr oedd ef a'i gyd-aelodau wedi galw penderfyniad y Cabinet i mewn:

- roeddent yn teimlo bod y broses penderfyniadau dirprwyedig arfaethedig i'r diben hwn yn ffordd o osgoi'r broses ddemocrataidd, er enghraifft y defnydd o gyfarfodydd y Grŵp Rheoli Asedau i drafod unrhyw bryniannau arfaethedig a'r cyfiawnhad drostynt.
- roeddent yn cydnabod yr angen am wneud penderfyniadau cyflymach o ran prynu tir ond yn teimlo y gallai Cyngor Sir Ddinbych o bosib gyflymu'r prosesau presennol ar gyfer gwneud y fath benderfyniadau. Nid yw ocsiynau tir yn digwydd dros nos, mae asiantau'n hysbysebu parseli o dir ar werth am nifer o wythnosau cyn y cynhelir ocsiwn neu cyn i dendrau gau, sydd yn rhoi digon o amser i'r Cyngor wneud penderfyniad ynghylch pryniant posibl. Efallai y bydd achlysuron prin pan fydd perchennog preifat yn rhoi darn o dir ar y farchnad am werthiant cyflym, ond anaml iawn y bydd hyn yn digwydd.
- roedd yr adroddiad i'r Cabinet a'i atodiadau'n cyfeirio at gynnwys aelodau lleol, Cynghorau Cymuned a Grwpiau Aelodau Ardal, fodd bynnag mae rhai o'r cyfeiriadau hyn yn nodi mai cael eu hysbysu, nid eu hymgynghori â nhw, fyddai'r aelodau. Gellid dehongli hyn i olygu y bydd aelodau lleol yn cael eu hysbysu ynghylch pryniant tir ond na fyddent hwy na'r Grŵp Ardal Aelodau Lleol yn cael unrhyw fewnbwn na dylanwad ar y broses. Byddai'n dal yn bosibl gwneud penderfyniadau cyflym drwy gynnwys aelodau.
- mae'n ymddangos bod y Cyngor yn bryderus na all gwrdd a'i darged di-garbon net i ddiwallu gofynion her yr hinsawdd a'r argyfwng ecolegol heb brynu parseli o dir. Os mai dyma yw'r achos yna mae'r Cyngor mewn perygl o gael ei weld fel un sy'n mabwysiadu ymdriniaeth debyg i rai corfforaethau cenedlaethol a rhyngwladol penodol drwy geisio mynd i'r afael â'r broblem o'i ôl-troed carbon drwy brynu tir i blannu coed yn lle mynd ati'n weithredol i fabwysiadu mesurau ac arferion carbon isel.
- roeddent yn bryderus pe bai asiantau lleol yn dod yn ymwybodol fod gan y Cyngor gyllideb ddynodedig ar gyfer prynu tir i'r pwrpas hwn, ei bod y bosibl y bydd gwerth tir o'r fath yn chwyddo. Pe bai hynny'n digwydd byddai'n niweidiol i ffermwyr mynydd a fyddai'n cael eu prisio allan o'r farchnad pe baent yn dymuno prynu parseli o dir ger eu daliadau er mwyn gwella ac ehangu eu busnes.
- ychydig iawn o gyfeiriad sydd yn yr adroddiad at yr ymatebion a dderbyniwyd i'r ymarfer ymgynghori gan Undebau Ffermio a Chlybiau Ffermwyr Ifanc. Faint oedd wedi ymateb a beth oedd cynnwys yr ymatebion hynny, ac a roddwyd digon o amser a gwybodaeth iddynt allu darparu ymatebion cynhwysfawr?

Gwahoddodd yr Is-gadeirydd lofnodwyr eraill y cais galw i mewn i annerch y Pwyllgor ynghylch eu pryderon a'u rhesymau dros y penderfyniad galw i mewn. Am nad oedd yn bosibl i'r Cynghorydd Melvyn Mile fynychu'r cyfarfod roedd wedi anfon datganiad ysgrifenedig a ddarllenwyd gan yr Is-gadeirydd. Yn ei ddatganiad dywedodd y Cynghorydd Mile:

- ei fod yn sylweddoli bod y Cyngor angen cyflymu prosesau caffael tir ond bod ganddo bryderon na roddwyd digon o amser i ymgynghori ag aelodau lleol ar y mater.
- er na fyddai'r Cyngor yn prynu tir ffermio o'r safonau uchaf i blannu coed, gallai cynhyrchiant bwyd fod yr un mor bwysig yn y dyfodol i leihau allyriadau carbon felly mae'n rhaid i ffermwyr gael cyfle teg i brynu tir.
- mae aelodau lleol yn adnabod eu hardaloedd a'u preswylwyr ac mae angen sicrhau eu bod yn cael y wybodaeth ddiweddaraf am unrhyw gaffaeliad posibl yn eu hardal er mwyn iddynt fod yn rhan o unrhyw drafodaethau ar y camau cynharaf.

Dywedodd y Cynghorydd Huw Williams:

- mai ychydig iawn o dir amaethyddol Gradd 1 sydd ar gael ac y dylai pobl fod yn ymwybodol o hynny.
- mae ffermwyr a pherchnogion tir preifat eisoes yn ymwybodol o'u dyletswyddau dal a storio carbon a gwelliannau ecolegol ac yn plannu coed eu hunain ac yn cefnogi cynlluniau amgylcheddol ble bynnag bosibl;
- mae angen cyflymu prosesau o fewn y Cyngor.
- Mae angen hefyd codi proffil cynhyrchu bwyd a diogelwch ar frys yn enwedig o ystyried effaith posibl y rhyfel yn Wcráin a chyflenwad y byd o rawn.

Dywedodd y Cynghorydd Rhys Thomas mai ei bryderon ef ynglŷn â'r penderfyniad oedd:

- nad yw polisïau lleihau carbon y Cyngor yn mynd i lwyddo.
- y gallai arwain at or-chwyddo gwerth tir amaethyddol o radd is ar y farchnad (graddau 4 a 5) ac y bydd felly y tu hwnt i gyrraedd ffermwyr lleol.
- mae posibilrwydd y bydd dylanwad aelodau lleol a grwpiau aelodau ardal yn cael ei ymyleiddio. Cynghorwyr lleol yw cynrychiolwyr trigolion lleol felly dylent fod yn rhan o brosesau gwneud penderfyniadau yn hytrach na chael gwybod beth oedd y canlyniad ar y diwedd heb fod wedi cael unrhyw gyfle i ddylanwadu arno.
- nid oes gan Wasanaethau Cefn Gwlad y Cyngor ddigon o staff i roi gwybod am gaffaeliadau addas posibl nac i gefnogi cyflawniad uchelgeisiau ecolegol a lleihau carbon y Cyngor.

Nid oedd y Cynghorydd Peter Evans na'r Cynghorydd Dave Williams yn bresennol ac nid oeddent wedi anfon unrhyw ddatganiadau ysgrifenedig.

Cyn gofyn i'r Pwyllgor benderfynu a ddylid argymell bod y Cabinet yn adolygu ei benderfyniad gwreiddiol yng ngoleuni'r pwyntiau a godwyd, gwahoddodd yr Is-gadeirydd yr Aelodau Arweiniol a'r Swyddogion i ymateb i'r pwyntiau a godwyd.

Dywedodd yr Aelod Arweiniol Gwastraff, Cludiant a'r Amgylchedd a'r Aelod Arweiniol Eiddo a Cyllid:

- bod lefelau staffio yn y Gwasanaethau Cefn Gwlad ar hyn o bryd yn ddigonol i gefnogi gwaith ar yr hinsawdd a gwelliannau ecolegol. Fodd bynnag roedd pwysau posibl wrth symud ymlaen eisoes wedi'i adnabod a bydd angen rheoli hyn drwy brosesau gosod cyllideb y Cyngor.

- cafwyd sicrwydd pellach y byddai ymgysylltiad y Prisiwr Dosbarth â'r broses yn sicrhau na fydd y Cyngor yn talu dros bris y farchnad am unrhyw dir. Byddai hefyd yn sicrhau nad yw'r Cyngor yn gyfrifol am chwyddo pris unrhyw dir.
- cydnabuwyd nad oedd yr adroddiad yn rhoi gwybodaeth fanwl ar yr adborth a gafwyd fel rhan o'r broses ymgysylltu. Er nad oedd nifer yr ymatebion yn uchel, roedd y sylwadau a dderbyniwyd yn gadarnhaol. Cymerir yn gyffredinol bod cyfraddau ymateb isel i ymarferion ymgynghori'n golygu nad yw'r rhai yr ymgynghorwyd â hwy yn erbyn y cynigion a gyflwynwyd, mae pobl a sefydliadau'n fwy tebygol o ymateb os ydynt wirioneddol yn erbyn neu os oes ganddynt bryderon am gynigion.
- dywedwyd y byddai mewnbwn y Grwpiau Ardal a'r Grŵp Buddsoddi Strategol yn gyffredinol wedi'i gyfyngu i osod y cyfeiriad strategol a phennu'r egwyddorion er mwyn darparu'r polisi, nhw fyddai'n edrych ar rinweddau prynu parseli unigol o dir. Dyma felly pam y mae angen cyflymu prosesau'r Cyngor mewn perthynas â hwyluso arferion prynu tir;
- cadarnhawyd nad oes unrhyw un maes o waith ar ei ben ei hun yn ddigon i sicrhau y bydd y Cyngor yn cyflawni ei uchelgeisiau di-garbon net. Byddai angen ystod o wahanol gynlluniau e.e. gwella fflyd y Cyngor, dulliau lleihau carbon yn adeiladau'r Cyngor ac ati. Fodd bynnag, mae'r ffaith fod gan, ac y bydd gan yr Awdurdod adeiladau, yn golygu y bydd ganddo ôl-troed carbon gan fod carbon wedi'i ymgorffori yn yr adeiladau. Cafodd yr angen i'r Awdurdod brynu tir ychwanegol i bwrpas dal a storio carbon ei amlygu yn ystod siwrnai'r Strategaeth Newid Hinsawdd ac Ecolegol drwy brosesau democrataidd y Cyngor gan na fyddai'r Cyngor yn gwireddu ei amcanion di-garbon net heb hynny; a
- chydnabuwyd y gallai prisiau tir godi gyda'r Cyngor yn brynwr ychwanegol posibl yn y farchnad, ond nid y Cyngor fyddai'r unig brynwr ychwanegol yn y farchnad. Bydd prynwyr masnachol hefyd yn dod i'r farchnad a phe bai prisiau'n cael eu gwthio i fyny, awdurdodau lleol fyddai'r rhai cyntaf i gael eu gwasgu allan o'r strwythur prisio gan nad oes hawl ganddynt i wario dros werth y farchnad.

Cadarnhaodd y Pennaeth Gwella Busnes a Moderneiddio, y Rheolwr Gwasanaethau Cefn Gwlad a Threftadaeth, y Pennaeth Cyllid ac Eiddo a'r Swyddog Arweiniol Eiddo Corfforaethol a'r Stoc Tai (Landlord Corfforaethol y Cyngor):

- er na chynhyrchodd yr ymarfer ymgynghori ar y cynigion nifer fawr o ymatebion, mae swyddogion ar hyn o bryd yn cysylltu ag unigolion i geisio eu barn ar y cynigion; dywedwyd mai un o nodweddion calonogol yr ymatebion a gafwyd oedd eu bod yn croesawu cyfranogiad y Cyngor mewn rheolaeth tir gan eu bod yn gweld perchnogaeth gyhoeddus tir yn stiwardiaeth gyfrifol.
- cydnabuwyd bod angen mwy o waith cysylltiedig ag ymgysylltu â rhanddeiliaid a chymunedau lleol ynghylch yr hyn sydd ei eisiau arnynt, yr hyn sy'n gweithio'n dda iddyn nhw a pha benderfyniadau ymarferol y mae angen eu cymryd.
- gwerthfawrogir pryderon aelodau ynghylch capasiti o fewn y Gwasanaethau Cefn Gwlad i reoli'r rhaglen newydd. Roedd nifer o drafodaethau eisoes wedi digwydd yn y Bwrdd Newid Hinsawdd a'r Argyfwng Ecolegol ar y mater

ac nid oes unrhyw broblemau capasiti ar hyn o bryd er y bydd y sefyllfa'n cael ei monitro wrth i ni symud ymlaen;

- cadarnhawyd bod y Cyngor wedi cydnabod y bydd angen adnoddau ychwanegol bob blwyddyn am 9 mlynedd er mwyn darparu'r rhaglen. Fel rhan o'r broses o osod y gyllideb ar gyfer 2022/23 mae staffio ychwanegol wedi'i gymeradwyo ar gyfer cyflawni elfennau arbedion effeithlonrwydd y rhaglen. Bydd darpariaeth y rhaglen yn nodwedd o broses gosod y gyllideb y Cyngor am oes y rhaglen;
- cafwyd sicrwydd bod matrics yn ei le a fyddai'n atal prynu tir amaethyddol o safon dda i ddibenion plannu coed. Ròl y Landlord Corfforaethol mewn perthynas â phrynu tir yw sicrhau bod cyfiawnhad dilys a sail dros ei brynu gyda chyllid cyhoeddus. Disgwylir y bydd y rhan fwyaf o'r safleoedd arfaethedig i'w prynu'n cael eu cynnig gan y Gwasanaethau Cefn Gwlad. Defnyddir y Cynllun Dirprwyo dim ond os a phan y bydd yr angen yn codi, a byddai'n rhaid cael cymeradwyaeth y Cabinet. Ysbryd y cynllun dirprwyo penderfyniadau arfaethedig yw galluogi'r Cyngor i brynu'r math cywir o dir am y rhesymau cywir pan fo angen iddo wneud hynny; ac
- Mae'r Cyngor yn archwilio'r posibilrwydd o sefydlu grŵp ffocws gyda'r undebau ffermio a'r Ffederasiwn Clybiau Ffermwyr Ifanc fel ffordd o ymgysylltu â nhw ar wahanol faterion.

Rhoddwyd cyfle i aelodau'r pwyllgor ac arsylwyr ofyn cwestiynau ategol i'r Aelodau Arweiniol a'r swyddogion a rhoddwyd yr atebion canlynol:

- cadarnhaodd Pennaeth y Gwasanaethau Cyfreithiol, AD a Democrataidd/Swyddog Monitro na fydd angen newid Cyfansoddiad y Cyngor er mwyn gallu cynnal cyfarfodydd Grwpiau Ardal Aelodau brys/arbennig oherwydd nad yw'r GAA yn bwyllgorau gwneud penderfyniadau ond yn hytrach yn fforymau trafod ac ymgynghori
- cynghorodd y Rheolwr Cefn Gwlad a Gwasanaethau Treftadaeth bod 6 dosbarth o safonau tir amaethyddol yn amrywio o 1 (rhagorol) i 5 (gwael iawn) - mae dau ddosbarth gradd 3 (3a - da i ganolig a 3b - canolig)

Diolchodd yr Is-gadeirydd i holl lofnodwyr yr alwad i mewn am amlinellu eu rhesymau dros geisio adolygiad o benderfyniad y Cabinet ac i'r Aelod Arweiniol a'r swyddogion am ymateb ac ateb y pwyntiau a godwyd yn ystod y drafodaeth, cyn mynd ymlaen i ofyn i'r Pwyllgor benderfynu, ar ôl gwrando ar y sylwadau a wnaed, a oedd yn dymuno cyfeirio'r penderfyniad yn ôl i'r Cabinet i ofyn iddo ailystyried ei benderfyniad gwreiddiol. Pwysleisiodd os oedd y Pwyllgor yn dymuno gofyn i'r Cabinet ailystyried ei benderfyniad gwreiddiol bod angen i'r aelodau nodi'n glir y rhesymau pam y dylid ei adolygu.

Roedd y Cynghorydd Gwyneth Elis o'r farn, oherwydd bod yr Aelodau'n teimlo mor gryf ynghylch y mater, y dylid gofyn i'r Cabinet adolygu'r penderfyniad gan ystyried pryderon yr aelodau ynglŷn ag ymgynghori â nhw, ceisio sicrwydd y bydd yr aelodau lleol yn cael eu hymgynghori'n llawn â nhw fel rhan o'r broses a sicrhau mai caffael tir i ddibenion dal a storio carbon yw'r peth cywir i'w wneud a pheidio a'i ddefnyddio fel modd o lenwi bylchau ym mesurau lleihau carbon y Cyngor ei hun. Cynigiodd y Cynghorydd Ellis y dylid cyfeirio'r mater yn ôl i'r Cabinet i'w ailystyried ac eiliwyd y cynnig gan y Cynghorydd Merfyn Parry. Yna cafwyd trafodaeth bellach

ar eiriad terfynol yr argymhellion i'r Cabinet, cyn i'r Cynghorydd Merfyn Parry gynnig y geiriad ac i'r Cynghorydd Huw Williams ei eilio.

Yn dilyn trafodaeth fanwl ac ar ôl i'r Pwyllgor ystyried yr holl wybodaeth a gyflwynwyd iddo:

***Penderfynwyd** yn unfrydol gofyn i'r Cabinet yn y cyfarfod priodol nesaf ailystyried ei benderfyniad gwreiddiol ynghylch y Cynllun Gwneud Penderfyniadau Dirprwyedig Arfaethedig ar gyfer Caffael Tir (Rhydd-ddaliadol a Lesddaliadol) i ddibenion Dal a Storio Carbon a Gwelliannau Ecolegol.*
Gyda'r nod o gyflymu'r broses o wneud penderfyniadau ar gyfer prynu tir -

- ***(i)** y dylai'r Cabinet, cyn adolygu ei benderfyniad, weithio gyda'r Undebau Ffermio a'r Ffederasiwn Clybiau Ffermwyr Ifanc i geisio ymatebion cynhwysfawr gan y sefydliadau hynny ar y Cynllun Arfaethedig*
- ***(ii)** bod y Cabinet y newid geiriad y Cynllun Penderfyniadau Dirprwyedig arfaethedig (ac unrhyw ddogfennaeth gysylltiedig) sy'n ymwneud â chysylltu ag aelodau lleol a Grwpiau Ardal Aelodau fel ei fod yn darllen: ymgynghori/ymgynghoriad yn hytrach na hysbysu/hysbysiad';*
- ***(iii)** bod adolygiad yn cael ei gynnal ar yr adeg priodol o adnoddau staffio Gwasanaeth Cefn Gwlad y Cyngor i sicrhau bod ganddo gapasiti digonol i ymdrin â'r dyletswyddau ychwanegol a fydd yn disgyn ar y gwasanaeth yn y dyfodol cysylltiedig a gwaith storio carbon a gwelliannau ecolegol; a*
- ***(iv)** bod gwybodaeth fanwl ar raddio tir amaethyddol yn Sir Ddinbych (yn cynnwys mapiau darluniadol) yn cael eu darparu i'r gwneuthurwyr penderfyniadau wrth adolygu'r penderfyniad*

Llywyddodd y Cadeirydd dros y cyfarfod o'r pwynt hwn ymlaen.

6 GRŴP TASG A GORFFEN RHEOLI PERYGL LLIFOGYDD A PHERCHNOGAETH GLANNAU AFONYDD

Cyflwynodd Cadeirydd y Pwyllgor yr adroddiad (eisoes wedi'i ddosbarthu) yn rhinwedd ei swydd fel Cadeirydd y Grŵp Tasg a Gorffen Rheoli Perygl Llifogydd a Pherchnogaeth Glannau Afonydd a oedd yn rhoi diweddariad i'r Pwyllgor ar weithgareddau'r Grŵp. Ynghlwm wrth yr adroddiad roedd adroddiad terfynol y Grŵp Tasg a Gorffen a oedd yn rhoi manylion ei gasgliadau a'i argymhellion ac yn ceisio cymeradwyaeth y Pwyllgor ar gyfer yr argymhellion hynny.

Ar y pwynt hwn, diolchodd y Cynghorydd Huw Williams (Cadeirydd) i holl aelodau mewnol ac allanol y grŵp am eu gwaith diwyd. Diolchodd hefyd i Karen Evans, Swyddog Gwasanaethau Democrataidd, am y gwaith yr oedd wedi'i wneud ac am yr adroddiad rhagorol a ddrafftiwyd ar ran y Grŵp.

Amlinellodd y Cadeirydd gefndir sefydlu'r y Grŵp Tasg a Gorffen gan y Pwyllgor, a sefydlwyd yn bennaf i archwilio dulliau i gryfhau ymhellach y rhyngweithio a'r berthynas waith rhwng awdurdodau rheoli perygl llifogydd cyhoeddus a

pherchnogion glannau afonydd. Dywedodd bod holl aelodau'r Grŵp wedi dysgu cryn dipyn am swyddogaethau, cyfrifoldebau ac arferion gwaith y naill a'r llall yn ystod y gwaith. O ganlyniad i hyn roedd pawb yn cytuno bod cydweithio a chyd-ymddiriedaeth wedi cryfhau o ganlyniad i fodolaeth y Grŵp. Roedd y Grŵp hefyd wedi chwalu sawl myth cysylltiedig â chyfrifoldebau am, a'r caniatâd a geisir am waith cynnal a chadw afonydd a glannau afonydd, megis gwir nifer y ceisiadau a dderbynnir am Hawlenni Gweithgaredd Atal Perygl Llifogydd gan berchnogion tir, cyfrifoldebau o ran perchnogaeth glannau afonydd yn nalgylch Ffos y Rhyl a Gwter Prestatyn ac ati, sydd i gyd wedi'u cynnwys yn yr adroddiad. Mae gwaith y Grŵp hefyd wedi tynnu sylw at yr ystod eang o wybodaeth sydd ar gael i'r cyhoedd ar wefannau pob awdurdod rheoli perygl llifogydd yn cynnwys adran cwestiynau cyffredin hynod ddefnyddiol ar wefan Dŵr Cymru. O ganlyniad i hyn, un o argymhellion y Grŵp Tasg a Gorffen oedd, er mwyn hwyluso mynediad at wybodaeth i'r cyhoedd, y dylid ail-lansio tudalen Strategaeth Rheoli Perygl Llifogydd Lleol y Cyngor ei hun ac y dylai gynnwys dolenni at we-dudalennau perthnasol Cyfoeth Naturiol Cymru a Dŵr Cymru. Dylai'r tudalennau newydd hefyd gynnwys gwybodaeth am gyfrifoldebau Awdurdodau Rheoli Perygl Llifogydd a chyfrifoldebau perchnogion glannau afonydd.

Mewn ymateb i gwestiynau gan yr aelodau, dywedodd y Cadeirydd, aelodau'r Grŵp Tasg a Gorffen a swyddogion:

- bod dealltwriaeth yr holl randdeiliaid o gyfrifoldebau'r naill a'r llall a'u perthynas waith wedi gwella yn ystod gweithrediad y Grŵp Tasg a Gorffen.
- gwnaed yr argymhelliad i weithio mewn partneriaeth i gynhyrchu a chyflwyno taflen wybodaeth gyffredinol ar rolau a chyfrifoldebau awdurdodau rheoli risg a pherchnogion eiddo ar hyd Ffos y Rhyl a Gwter Prestatyn o ganlyniad i'r cymhlethdodau cysylltiedig â pherchnogaeth luosog glannau afon mewn ardal boblog dros ben, a chamsyniad eang mai CNC sy'n gyfrifol am ffiniau preifat sy'n cyffinio â chyrsiau dŵr. Bernir nad oes angen ymarferion tebyg mewn rhannau eraill o'r sir lle mae perchnogion tir mwy yn gyfarwydd â'u cyfrifoldebau;
- mae gan yr awdurdod lleol bwerau o dan y Ddeddf Draenio Tir i ymyrryd mewn rhai amgylchiadau. Fodd bynnag er bod y pŵer hwn i ymyrryd gan yr Awdurdod Lleol, nid oes dyletswydd arno i wneud hynny.
- mae gan berchnogion tir glannau afonydd gyfrifoldebau penodol o ran peidio â rhwystro cyrsiau dŵr ac ati, ac mae hawl ddigolledu am dorri cyflenwadau dŵr naturiol yn ôl y gyfraith gyffredin.
- mae'n rhaid gwasanaethu datblygiadau newydd gyda systemau draenio dŵr wyneb a dŵr budr ar wahân, nid dyma'r achos gyda datblygiadau preswyl hŷn lle caiff dŵr wyneb a dŵr budr yn y pen-draw ei sianelu i'r un system garthffosiaeth;
- byddai dosbarthu'r adroddiad i bob cyngor dinas, tref a chymuned yn helpu i drosglwyddo gwybodaeth ddefnyddiol ynglŷn â chyfrifoldebau rheoli perygl llifogydd i bob preswylydd a busnes yn y sir.

Pwysleisiodd aelodau'r Grŵp Tasg a Gorffen fanteision gwaith y Grŵp, lle cafodd problemau y tynnwyd sylw atynt mewn nifer o grwpiau a phwyllgorau eraill eu trafod yn agored gyda'r holl randdeiliaid. Cynhyrchodd hyn drafodaeth dda, agored ac adeiladol a arweiniodd at well dealltwriaeth o swyddogaethau'r naill a'r llall yn

ogystal ag o'r cyfyngiadau y mae'n rhaid i bawb weithio oddi tanynt. Roedd teimlad ymysg pawb a oedd yn gysylltiedig â gwaith y Grŵp bod lefel uchel o gyd-ymddiriedaeth a dealltwriaeth wedi'i feithrin rhyngddynt. Mae'r Grŵp felly'n dymuno parhau i gyfarfod o leiaf bob blwyddyn i drafod materion sy'n peri pryder a chynlluniau'r dyfodol.

Diolchodd aelodau'r Pwyllgor i'r Grŵp Tasg a Gorffen am ei waith ac am yr adroddiad cynhwysfawr. Roedd y Pwyllgor yn cefnogi brwdfrydedd y Grŵp dros barhau i gyfarfod ar sail flynyddol a'i awch i weithio gyda'r holl randdeiliaid tua'r dyfodol. Awgrymwyd felly bod y Grŵp yn adrodd i'r Pwyllgor Craffu Cymunedau bob blwyddyn ar ei drafodaethau. Ar ddiwedd trafodaeth y Pwyllgor:

Penderfynwyd yn unfrydol, yn amodol ar y sylwadau uchod, diolch i'r Grŵp Tasg a Gorffen am ei waith, derbyn ei adroddiad a chymeradwyo ei gynnwys ynghyd â'r argymhellion canlynol:

(i) ***Bod Gweithgor Perygl Llifogydd yn cynnwys yr awdurdodau rheoli perygl llifogydd a chynrychiolwyr perchnogion tir yn parhau i gyfarfod y flynyddol er mwyn cael y wybodaeth ddiweddaraf am unrhyw faterion a disgwyliadau ac adrodd yn ôl ar y trafodaethau hyn i'r Pwyllgor Craffu Cymunedau***

(ii) ***Bod y dudalen Strategaeth Rheoli Perygl Llifogydd Lleol ar wefan y Cyngor yn cael ei hail-lansio i gynnwys:***
- ***(a) Dolenni at we-dudalennau perthnasol Cyfoeth Naturiol Cymru a Dŵr Cymru, ac***
- ***(b) eglurhad ar gyfrifoldebau Awdurdodau Rheoli Risg a Pherchnogion Glannau Afonydd,***

(iii) ***a gan weithio mewn partneriaeth â Chyfoeth Naturiol Cymru a Dŵr Cymru bod taflen wybodaeth gyffredinol yn cael ei chreu ar gyfrifoldebau perchnogion glannau afonydd a'i dosbarthu i eiddo ger Ffos y Rhyl a Gwter Prestatyn, a***

(iv) ***bod yr adroddiad a gyflwynwyd i'r Pwyllgor yn cael ei gyfieithu a'i anfon at Gynghorau Dinas, Tref a Chymuned i'w gynnwys ar eu gwefannau.***

7 SIARTER CYDYMFFURFIAETH CYNLLUNIO

Cyflwynodd yr Aelod Arweiniol Cynllunio, Gwarchod y Cyhoedd a Chymunedau Mwy Diogel yr adroddiad a'r atodiadau (a ddosbarthwyd eisoes), a oedd yn gofyn bod y Pwyllgor yn adolygu effeithiolrwydd y Siarter Cydymffurfiaeth Cynllunio hyd yma. Roedd hefyd yn ceisio cefnogaeth yr aelodau ar gyfer newidiadau arfaethedig i'r Siarter a/neu i gynyddu'r adnoddau sydd ar gael ar gyfer gwaith cydymffurfiaeth cynllunio ar draws y sir.

Cyn gwahodd cwestiynau, tynnodd y Swyddog Cynllunio a Chydymffurfiaeth sylw'r aelodau at y newidiadau arfaethedig i'r Siarter, fel y'u hamlygwyd yn Atodiad 1 i'r adroddiad.

Dywedodd yr aelodau pa mor ddefnyddiol yr oedd y Siarter wedi bod iddyn nhw o ran delio ag ymholiadau cydymffurfiaeth cynllunio preswylwyr a'r broses o flaenoriaethu mynd i'r afael â chwynion o'r fath.

Mewn ymateb i gwestiynau'r aelodau am y Siarter a'r newidiadau arfaethedig, dywedodd yr Aelod Arweiniol a'r swyddogion:

- tra bo'r Gwasanaeth yn dal i ddelio ag ôl-groniad o ymholiadau cydymffurfiaeth cynllunio, yn deillio'n bennaf o'r cyfnod clo Covid-19 cyntaf, mae'r llwyth achosion bellach yn lleihau. mae penodiad ail Swyddog Cynllunio a Chydymffurfiaeth ym mis Awst 2021 wedi helpu i leddfu'r pwysau.
- roedd rhai achosion yn hanesyddol ac yn hynod o gymhleth felly bydd angen cryn amser ac adnoddau i'w datrys;
- mae amgylchiadau lle gall y Cyngor ddatgelu enwau achwynyddion ac ati wedi'u nodi'n glir yn y rheoliadau e.e. Y Rheoliad Diogelu Data Cyffredinol ac ati Fodd bynnag nid ydynt yn gwahardd y Cyngor rhag rhoi gwybod i gynghorwyr neu gynghorwyr dinas, tref neu gymuned eu bod y ymchwilio i doriadau honedig. Rydym ar hyn o bryd yn edrych sut y gallwn, gan ddefnyddio'r feddalwedd sydd ar gael, roi diweddariadau rheolaidd i aelodau lleol ac aelodau cynghorau dinas, tref a chymuned am doriadau yn eu hardaloedd;
- bod cyfarfodydd rheolaidd yn cael eu cynnal gydag aelodau newydd os codwyd pryderon am ddatblygiadau diawdurdod mewn gwlad agored a choetiroedd.
- bod llawer o ymholiadau'n cael eu cyfeirio i'r broses cyn cyflwyno cais cynllunio am gyngor perthnasol ynghylch pa bryd y mae angen caniatâd cynllunio.
- bod y Siarter wedi gweithio mewn dwy ffordd wahanol, sef cyfeirio preswylwyr at y mathau o ddatblygiadau sydd neu sydd ddim angen caniatâd cynllunio, a hefyd tynnu sylw'r rhai sy'n torri'r rheoliadau at ganlyniadau posibl datblygu anheddau diawdurdod neu nad ydynt yn cydymffurfio â'r amodau a bennwyd pan roddwyd caniatâd cynllunio
- mae perygl y gallai unigolion nad ydynt wedi ceisio cyngor ar gydymffurfiaeth cynllunio ac wedi datblygu neu adnewyddu eu heiddo heb y caniatâd angenrheidiol fod mewn trafferthion yn ddiweddarach os ydynt yn ceisio gwerthu eu heiddo a bod y broses chwiliadau eiddo'n dwyn materion diffyg-cydymffurfiaeth i sylw darpar brynwyr
- mae angen rheoli disgwyliadau pobl am orfodaeth ac am unioni achosion o ddiffyg cydymffurfiaeth yn briodol.
- mae'r Siarter ddiwygiedig yn gwneud darpariaethau ar gyfer rhoi blaenoriaeth uchel i doriadau honedig sy'n agosáu at imiwnedd rhag camau gorfodi oherwydd bod gormod o amser wedi mynd heibio;
- bod y broses flaenoriaethu wedi'i hanelu at ddelio â thoriadau posibl mewn ffordd ymarferol. Rhoddodd swyddogion enghreifftiau o sut y bydd hyn yn cael ei wneud;
- bod y Cyngor yn gweithredu system 'tynnu sylw' sy'n amlygu achosion gydag amodau â chyfyngiad amser arnynt er mwyn rhoi rhybudd i swyddogion am yr angen i wirio bod ceisiadau preswylwyr yn parhau i

gydymffurfio â'r amodau a bennwyd ar gyfer yr eiddo cyn y dyddiad dod i ben;

- bod hyfforddiant Cydymffurfiaeth Cynllunio'n cael ei baratoi ar gyfer y Cyngor newydd; a
- bod cynghorwyr yn cael eu cynghori i weithredu fel canfyddwyr ffeithiau yn hytrach na chyfryngwyr rhwng cymdogion ar eu wardiau. Roedd yn beth doeth iddynt gyfeirio unigolion at Wasanaeth Cydymffurfiaeth Cynllunio'r Cyngor am gyngor technegol ar faterion cynllunio a datblygu.

Pwysleisiodd aelodau bwysigrwydd bod â dogfen wedi'i geirio'n glir sy'n hawdd dod o hyd iddi ar wefan y Cyngor y gallant gyfeirio pobl ati a dangos bod y Cyngor yn cymryd diffyg cydymffurfiaeth ag amodau a rheolau cynllunio o ddifri ac y bydd yn gweithredu i unioni'r toriadau hyn drwy gamau gorfodi.

Ar ddiwedd y drafodaeth:

<u>Penderfynodd y Pwyllgor</u>:

(i) yn amodol ar y sylwadau uchod ac ar gryfhau'r geiriad a'r cyngor mewn perthynas â thorri rheolau cynllunio ym mharagraff 1.2 o'r Siarter ddiwygiedig ddrafft, gymeradwyo'r Siarter ddrafft o'r enw 'Cydymffurfiaeth Cynllunio yn Sir Ddinbych - Siarter Cynllunio Cydymffurfiaeth (Atodiad 1);

(ii) cefnogi bwriad y swyddogion i gyflwyno fersiwn terfynol y Siarter i'r Swyddog Arweiniol er cymeradwyaeth; a

(iii) cadarnhau eu bod wedi darllen, deall ac ystyried yr Asesiad o Effaith ar Les (Atodiad 2) fel rhan o'u hystyriaethau.

8 RHAGLEN WAITH ARCHWILIO

Cyflwynodd y Cydlynydd Craffu adroddiad ac atodiadau (eisoes wedi'u dosbarthu) yn gofyn i'r aelodau adolygu rhaglen waith y Pwyllgor yn barod ar gyfer ei throsglwyddo i'w olynydd-Bwyllgor ar ôl etholiadau'r awdurdod lleol ym mis Mai 2022. Penderfyniad y pwyllgor newydd wedyn fyddai symud ymlaen â'r eitemau a restrwyd yn barod neu beidio.

Dywedwyd wrth yr aelodau bod yr adroddiad ar Gam-drin Cŵn a oedd yn wreiddiol i fod i'w roi gerbron y cyfarfod hwn heddiw, wedi'i aildrefnu ar gyfer hydref 2022 oherwydd bod Staff Diogelu'r Cyhoedd yn dal yn ymgymryd â dyletswyddau Profi, Olrhain a Diogelu. Serch hynny, er mwyn rhoi tawelwch meddwl i'r aelodau ar y mater hwn paratowyd a dosbarthwyd adroddiad er gwybodaeth fel rhan o'r ddogfen friffio cyn y cyfarfod presennol.

Fel rhan o'i adolygiad rheolaidd o raglenni gwaith i'r dyfodol y pwyllgorau craffu, roedd y Grŵp Cadeiryddion ac Is-gadeiryddion Craffu wedi aildrefnu rhai eitemau ar bob un o raglenni gwaith i'r dyfodol y Pwyllgorau Craffu er mwyn osgoi trafod eitemau dadleuol yn y cyfnod yn arwain at y cyfnod cyn-etholiad. Roedd y rhain i'w gweld yn Atodiad 1.

Bydd yr adroddiad dilynol y gofynnwyd amdano yn ystod y drafodaeth ar eitem y Grwp Tasg a Gorffen Rheoli Perygl Llifogydd a Pherchnogaeth Glannau Afonydd yn cael ei gynnwys yn rhaglen waith y pwyllgor ar gyfer gwanwyn 2023.

Dywedwyd wrth yr aelodau y gallant barhau i gyflwyno pynciau i'w hystyried gan Craffu ar y ffurflen yn Atodiad 2. Oni bai bod y pynciau o natur frys, byddai'r GCIGC yn ystyried y cais ar ôl etholiadau'r awdurdod lleol.

Roedd rhaglen gwaith i'r dyfodol y Cabinet (Atodiad 3) a thabl yn dangos cynnydd hyd yma gyda'r argymhellion a wnaeth y Pwyllgor yn ei gyfarfod diwethaf (Atodiad 4) wedi'u cynnwys er gwybodaeth.

Mae gwaith yn awr ar y gweill i baratoi ar gyfer cynhyrchu adroddiad er gwybodaeth ar Asesiad o Effaith Cymunedol ar gymunedau'r Rhewl a Llanynys ar ôl cau'r ysgol leol. Dylai'r adroddiadau fod ar gael yn ystod yr haf.

<u>Penderfynodd y Pwyllgor</u>*: yn amodol ar gynnwys yr eitem y cytunwyd arni yn ystod y cyfarfod, gadarnhau rhaglen gwaith i'r dyfodol y Pwyllgor i'w gyflwyno i'r Pwyllgor newydd ar ôl etholiadau'r awdurdod lleol ym mis Mai 2022

9 ADBORTH GAN GYNRYCHIOLWYR Y PWYLLGOR

Dim.

Cyn cau'r cyfarfod estynnodd y Cadeirydd ei ddiolch diffuantaf i'r Is-gadeirydd am ei holl gefnogaeth, i aelodau'r Pwyllgor am eu gwaith diwyd ac adeiladol ac i'r staff am eu holl gefnogaeth yn ystod tymor y Cyngor presennol. Dymunodd yn dda i bawb ar gyfer y dyfodol.

Daeth y cyfarfod i ben am 12:55pm

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

Adroddiad i'r:	**Pwyllgor Craffu Cymunedau**
Dyddiad y Cyfarfod:	**30 Mehefin 2022**
Aelod / Swyddog Arweiniol	**Arweinydd / Pennaeth Cynllunio, Gwarchod y Cyhoedd a Gwasanaethau Cefn Gwlad**
Awdur yr Adroddiad:	**Emlyn Jones, Pennaeth Cynllunio, Gwarchod y Cyhoedd a Gwasanaethau Cefn Gwlad**
Teitl	**Rhaglen Adfywio a Llywodraethu y Rhyl**

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

1.1. Mae'r adroddiad yn amlinellu'r gwaith a wneir drwy Raglen Adfywio'r Rhyl a'r trefniadau llywodraethu sy'n cefnogi'r gwaith hwn.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

2.1. Darparu gwybodaeth ynglŷn â Rhaglen Adfywio'r Rhyl, y trefniadau Llywodraethu ac effeithiolrwydd gwaith y Bwrdd Rhaglen wrth gyflwyno'r rhaglen.

3. Beth yw'r argymhellion?

3.1. Bod y Pwyllgor yn ystyried cynnwys yr adroddiad, a rhoi arsylwadau ar y materion a adroddir ynddo.

4. Manylion yr adroddiad

4.1 Mae Adfywio'r Rhyl wedi bod yn flaenoriaeth gan y Cyngor (a Llywodraeth Cymru) ers nifer o flynyddoedd oherwydd y lefelau o amddifadedd yn y Dref, mae'r 2 ward mwyaf difreintiedig yng Nghymru wedi eu lleoli yng Ngorllewin y Rhyl o fewn ac o amgylch Canol y Dref. O ganlyniad bu llawer iawn o fuddsoddiad mewn adfywio yn y Rhyl, a gefnogwyd gan arian grant sylweddol, sydd wedi arwain at lawer o waith da yn cael ei gwblhau.

4.2 Mae cam presennol gweithgaredd Adfywio yn adeiladu ar sylfeini a osodwyd dros y blynyddoedd blaenorol gyda chanolbwynt ar Adfywio Canol y Dref. I gydnabod yr heriau oedd yn wynebu Canol y Dref, cafodd proses uwchgynllunio ei gynnal, gan gydweithio gydag ystod o bobl a phartneriaid i ddatblygu gweledigaeth. Mabwysiadwyd Gweledigaeth Canol y Dref gan y Cabinet ym Medi 2019.

4.3 Mae'r Weledigaeth yn 'ddogfen uwchgynllun' hirdymor yr ymgynghorwyd yn helaeth arni a dylid ei gweld fel rhywbeth sy'n tanategu adfywio canol y dref ar gyfer y dyfodol agos. Bwriedir iddi gael ei defnyddio fel pwynt cyfeirio cyson ar gyfer y dyfodol i'r sawl sy'n gwneud penderfyniadau, datblygwyr a buddsoddwyr yn ogystal.

4.4 Roedd mabwysiadu Gweledigaeth Canol y Dref yn annog adolygiad o sut mae'r Cyngor yn trefnu ei hun o ran rheoli ei rôl ar gyfer adfywio'r Rhyl. O ganlyniad, mae Grŵp Gweithredol Adfywio'r Rhyl (a sefydlwyd yn 2016) bellach wedi'i adsefydlu fel Bwrdd Rhaglen Adfywio'r Rhyl gyda threfniadau llywodraethu newydd wedi eu cytuno ym mis Gorffennaf 2020. Mae'r Bwrdd Rhaglen yn gyfrifol am oruchwylio cyfraniad y Cyngor at gyflawni Gweledigaeth Canol y Dref gyda rheoli unrhyw brosiectau adfywio o dan arweiniad y Cyngor yn y dref. Tra bod canolbwynt y Bwrdd yn bennaf ar weithgareddau o fewn Canol y Dref, bydd prosiectau adfywio eraill ar draws y Dref yn parhau fel bo'r angen.

4.5 Mae'r Bwrdd yn cael ei gadeirio gan Uwch-swyddog Cyfrifol y Rhaglen, y Pennaeth Cynllunio, Gwarchod y Cyhoedd a Gwasanaethau Cefn Gwlad Mae'r Uwch-swyddog Cyfrifol yn cael ei gefnogi gan Swyddog Cefnogi'r Rhaglen. Gan gymryd arweiniad o Weledigaeth Canol y Dref, mae canolbwynt y Bwrdd Rhaglen wedi'i rannu yn 5 brif Ffrwd Gwaith, pob un gyda'i "Swyddog Arweiniol' ei hun i oruchwylio darpariaeth prosiectau sy'n gwneud y ffrydiau gwaith fel a ganlyn:

- Manwerthu a Masnachol: Pennaeth Cynllunio, Gwarchod y Cyhoedd a Gwasanaethau Cefn Gwlad
- Yr Amgylchedd: Pennaeth Priffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol
- Adeiladau'r Frenhines Swyddog Arweiniol - Rheoli Asedau Strategol
- Preswyl: Rheolwr Rhaglen - Datblygu Tai
- Priffyrdd a Mynediad: Rheolwr Traffig, Parcio a Diogelwch ar y Ffyrdd

Mae dogfen weledigaeth Canol y dref wedi ein helpu i ddarparu tystiolaeth o ymgynghori cadarn a bod gennym strategaeth cydlynus ar gyfer y Rhyl wrth wneud cais am arian Trawsnewid Trefi Llywodraeth Cymru ac yn fwy diweddar ein cais Cronfa Codi'r Gwastad ar gyfer Dyffryn Clwyd.

4.6 Mae'r Bwrdd Rhaglen yn cyd-fynd â Gweledigaeth a dangosyddion Bwrdd Datblygu Cymunedol y Rhyl, gan geisio ymdrin â'r ffactorau o amddifadedd sy'n gosod saith o'r 16 Ardaloedd Cynnyrch Ehangach Haen Is yn y Rhyl yn y 10% uchaf o Ardaloedd Cynnyrch Ehangach Haen Is yng Nghymru trwy wella'r dangosyddion sy'n bwydo'r safleoedd Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru yn Atodiad 1. Datblygwyd Fframwaith Rheoli Perfformiad i gefnogi monitro cynnydd yn erbyn ein nodau ar gyfer y Rhyl, ac fe'i adolygir gyda gweithgor o bartneriaid gan gynnwys LlC, Heddlu Gogledd Cymru , Iechyd ac eraill.

4.7 Mae Aelodau'r Bwrdd hefyd yn cynnwys Pennaeth Cyfathrebu, Cwsmeriaid a Marchnata, Pennaeth Gwella Busnes a Moderneiddio Dros Dro sy'n gweithredu fel cyswllt rhwng y Bwrdd Adfywio a'r Bwrdd Datblygu Cymunedol. Mae cynrychiolydd o'r adran Gyllid yn mynychu i roi diweddariad ar y sefyllfa ariannol a chyllido'r prosiectau o fewn y Rhaglen. Mae cynrychiolaeth o Is-Adran Adfywio Llywodraeth Cymru hefyd, gan sicrhau cysylltiadau da gyda strwythurau llywodraeth, cyfleoedd cyllid sy'n codi a'r blaenoriaethau cenedlaethol. Mae Atodiad 2 yn cynnwys cofrestr prosiect Rhaglen yn dangos statws mwyaf diweddar y prosiectau hyn ar Verto.

4.8 Gan gydnabod y bydd angen cysylltiad rhwng gweithgaredd Adfywio corfforol a gweithgareddau ehangach y Cyngor (a'i bartneriaid) ar gyfer mynd i'r afael â materion cymdeithasol a threchu tlodi, mae cysylltiadau agos yn cael eu cynnal rhwng y Bwrdd Adfywio a Bwrdd Datblygu Cymunedol y Rhyl. Bydd yna fframwaith rheoli perfformiad a rennir rhwng y Byrddau ac mae gwaith ar y gweill i sefydlu gweledigaeth a rennir ar draws y ddau Fwrdd. Mae'r Bwrdd Datblygu Cymunedol yn cynnwys cydweithio strategol gydag uwch staff o sefydliadau partner ac yn cael ei gadeirio gan aelod arweiniol iechyd a lles yn Sir Ddinbych. Mae gan y bwrdd nod hirdymor o ostwng amddifadedd yn y Rhyl, sy'n cyd-fynd â ffactorau o amddifadedd ym Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru, 2019 ac ynghyd â gwaith y Bwrdd Rhaglen, mae'n ffurfio rhan o strwythur i fynd i'r afael ag amddifadedd yn y Rhyl. Bydd thema ddrafft o ran amddifadedd yn y Cynllun Corfforaethol newydd yn

galluogi CSDd i gymryd safbwynt holistaidd ar amddifadedd a sicrhau ymdrechion i fynd i'r afael â phroblemau, gan gynhyrchu adroddiadau chwarterol i'r cabinet a chraffu.

4.9 Bydd Cadeirydd y Bwrdd yn sicrhau bod Aelod Arweiniol adfywio y Rhyl, sy'n Arweinydd y Cyngor, yn cael y wybodaeth ddiweddaraf ar waith y Bwrdd. Yn ogystal, bydd diweddariadau ar y Rhaglen yn cael eu darparu i Grŵp Ardal Aelodau y Rhyl, Grŵp Cyfeirio y Rhyl a Chyngor Tref y Rhyl fel bo'r angen. Awgrymir bod gwaith y Bwrdd Rhaglen yn cael ei gyflwyno i'r Pwyllgor Craffu Cymunedau yn flynyddol fel rhan o drefniadau rheoli perfformiad. Darparu sicrwydd i'r Cyngor ar waith y Rhaglen. Mae Swyddog Marchnata a Chyfathrebu wedi'i benodi i weithio ar y Rhaglen 2.5 diwrnod yr wythnos a datblygwyd Cynllun Cyfathrebu Rhaglen. Bydd y Swyddog yn gweithio gyda Rheolwyr Prosiect i reoli, monitro a gwerthuso cyfathrebu ac ymgysylltu.

5 Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

5.1 Bydd y prosiectau a gyflawnwyd drwy Raglen Adfywio y Rhyl yn gwneud cyfraniadau i flaenoriaethau corfforaethol 2017-2022 sydd yn Atodiad.

6 Faint fydd hyn yn ei gostio a sut y bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

6.1 Nid oes yna gyllideb ymroddedig i'r Rhaglen Adfywio cyffredinol. Mae cyllid yn cael ei ddyrannu ar gyfer prosiectau o fewn y Rhaglen, yn bennaf yn defnyddio cyllid allanol, mae cyllidebau prosiect yn cael eu rheoli ar y lefel prosiect. Yn ogystal â'r cyllid cyhoeddus y bydd y Bwrdd Rhaglen yn gallu cael mynediad iddo i gyflawni'r prosiectau allweddol, mae'n bwysig bod y Bwrdd yn gweithio gyda phartneriaid sector cyhoeddus i fwyhau eu cyfleoedd buddsoddiad yn y dref.

6.2 Bydd cymeradwyaeth ffurfiol penderfyniadau gwariant yn parhau o fewn dirprwyaeth a phrosesau, gan gynnwys y gofyniad i holl gynigion gwariant cyfalaf gael eu hystyried gan y Grŵp Buddsoddi Strategol. Byddai rhannu'r prosiectau gyda'r Bwrdd Adfywio yn ystod camau cynnar yn rhoi hyder ychwanegol i'r Grŵp Buddsoddi Strategol.

7 Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o'r Effaith ar Les?

7.1 Mae'r adroddiad hwn yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf ac nid yw'n gofyn am benderfyniad ac felly nid oes angen Asesiad o'r Effaith ar Les. Roedd dogfen Gweledigaeth y Rhyl sy'n arwain gwaith y Rhaglen Adfywio yn destun Asesiad o'r Effaith ar Les ym mis Gorffennaf 2019. Bydd prosiectau unigol o fewn y Rhaglen angen Asesiad o'r Effaith ar Les.

8 Pa ymgynghoriadau a gynhaliwyd gyda Chraffu ac eraill?

8.1 Roedd adroddiad i'r Tîm Gweithredol Corfforaethol (TGC) ym mis Mehefin 2019 ac i'r Uwch Dîm Arweinyddiaeth (UDA) ym mis Gorffennaf 2019 yn cynnig trefniadau llywodraethu rhwng Bwrdd Datblygu Cymunedol y Rhyl ac Adfywio y Rhyl.

8.2 Roedd dyheadau a syniadau hirdymor a fanylwyd yn Uwchgynllun a Gweledigaeth Canol Tref y Rhyl wedi eu cymeradwyo gan y Cabinet ym mis Medi 2019, gan gynnwys y dull llywodraethu a darparu arfaethedig. Mae'r Weledigaeth Canol y Dref ei hun yn ganlyniad ymdrech gydweithredol rhwng pobl o gefndiroedd cyhoeddus, preifat a chymuned, cynhaliwyd rhaglen ymgysylltu fesul cam rhwng Chwefror 2018 ac Ebrill 2019. Roedd hyn yn cynnwys y Grŵp Ardal Aelodau, Grŵp Cyfeirio y Rhyl a Chanol Tref y Rhyl.

8.3 Bydd gweithredu Cynllun Cyfathrebu'r Rhaglen yn datblygu ymwybyddiaeth cymuned eang o'r gwaith parhaus ar draws y Rhaglen. Bydd prosiectau unigol angen rheoli ac ymgysylltu gyda rhanddeiliaid yn uniongyrchol.

9 Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

9.1 Fel y nodir uchod ni cheir goblygiadau ariannol uniongyrchol yn sgil yr adroddiad hwn. Fodd bynnag, fel y cydnabyddir yn Adran 6, mae'n bwysig pwysleisio bod penderfyniadau gwariant yn parhau o fewn dirprwyaethau a phrosesau presennol, gan gynnwys y gofyniad i holl gynigion gwariant cyfalaf gael eu hystyried gan y Grŵp Buddsoddi Strategol a'u cyfeirio i'r Cabinet pan fydd angen.

10 Pa risgiau sydd ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

10.1 Nid yw'n berthnasol gan fod yr adroddiad hwn yn rhoi diweddariad ac nid yw'n gofyn am benderfyniad.

11 Pŵer i wneud y penderfyniad

11.1 Adran 21 Deddf Llywodraeth Leol (2000)

11.2 Mae Adrannau 7.2.3, 7.4.1 a 7.4.2 o Gyfansoddiad y Cyngor yn amlinellu pwerau’r Pwyllgor Archwilio mewn perthynas â'r mater hwn.

Appendix 1

Welsh Index of Multiple Deprivation (WIMD) Indicators

WIMD is currently made up of eight separate domains (or types) of deprivation. Each domain is compiled from a range of different indicators. The domains included in WIMD 2019 are:

- Income
- Employment
- Health
- Education
- Access to Services
- Housing
- Community Safety
- Physical Environment

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

Appendix 2

Committed Projects

Project	Project Lead	Brief Description of Project	Comments
1. Queen's Buildings	County Council	The acquisition and development of a prime, eyesore site within Rhyl Town Centre. Phase I of the sites phased development includes the construction of a food and market hall, flexible events space and association external public realm. The external areas can be used for additional markets, events or seating. The project is funded by DCC, WG and ERDF.	All Demolition is complete and construction due to start May 2022. Funding secured to deliver phase 1 of the project.
2. Contemporary Living	County Council	Redevelopment of Granite, Next and the Auction Rooms to contemporary living.	Demolition of Auction Rooms to provide parking for tenants and demolition of the former Next Store has been complete. Strip out of Granite and 4 Wellington Road complete. Reconstruction of Next to start later this year.
3. Victorian Post Office	County Council	The former Victorian Post Office building is being refurbished as part of a "Building for the Future" project to create a new retail unit and office accommodation	Planning permission granted, awaiting Building Control approval which will enable the tender pack to be issued.

		which will meet the needs of SMEs which want to locate in town centre.	
4. 3-23 Edward Henry Street	Clwyd Alyn	Redevelopment of 3-23 Edward Henry Street to 13 new build family homes.	Contractor selected and work due to start on site in July.
5. 2-16 Aquarium Street	County Council	The renovation of eight terrace houses, 2-16 Aquarium Street into affordable family homes.	A contract has been awarded for the renovation of the eight terrace houses to affordable family homes.
6. 45-49 Bath Street	County Council	The renovation of 45-49 Bath Street House in Multiple Occupation to 8 intermediate rental apartments.	Consultants appointed to develop design for conversion of HMOs to 8 intermediate rental apartments. Planning and Conservation Area applications have been validated for the conversion.
7. 39-41 Queen Street	County Council	Renovation of retail unit and conversion of upper storeys to 2 intermediate rental apartments.	Consultants appointed to develop design for renovation of retail unit and conversion of upper storeys to 2 intermediate rental apartments. Principle contractor for the Queen's building scheme has agreed in principle to the addition of this property to the contract.

8. Braga Hotel	Skeffington Properties	The acquisition of the freehold of the Braga Hotel and its conversion to provide nine 2 bedroom apartments supported by a Town Centre Loan.	These works have now been complete.
9. Reconnect the top of Rhyl High Street and the beach	County Council	Redesign of Central Promenade to connect High Street and the beach.	Consultant working on concept designs for a scheme. Engagement meetings taken place with internal (DCC) stakeholders to share designs.
10. Green Infrastructure Schemes	County Council	The project included a green corridor from the biodiversity rich urban fringe, to create a resilient ecological network to the Town Centre, and provided a variety of schemes to create habitats and improve biodiversity in the Town Centre.	The majority of agreed schemes are on site, or will be over the next seven months. All works to be complete this year.
11. Public Realm Strategy	County Council	This project is linked to priorities identified in Town Centre Vision.	Consultants appointed to begin work on a public realm framework building on the key sites and concepts outlined in the vision.
12. Former Taste Academy	County Council	Refurbishment of the former East Parade Café to create a modern youth centre.	Works due to start in early 2022.

13. Gateway 1&2	County Council	Redevelopment of 131 High Street & 123-129 High Street to create a new green space / public realm.	All three properties were purchased by Denbighshire County Council. 123-125 High Street has been demolished and designs for the site are currently being developed. The scheme is to form part of the Vale of Clwyd Levelling Up Fund bid – and if successful, will fund all of the capital works.

1.2 Queens Building – Phase 1 Developments

10.1 Green Infrastructure Schemes

Crescent Road former Multi Use Games Area

Opening up and transforming into a functional and attractive green space that can be accessed by all

Ffordd Las Playing Fields

200 metres of Green Corridor, comprising trees, within a mixed native hedge with wild flower meadow margin; completed Spring 2021

Crescent Road Car Park

Transformation of a barked area to a wild flower meadow, and inclusion of trees and planting, to existing planters

8.1 Braga Hotel

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

Appendix 3

The 2017-2022 Corporate Priorities that the projects delivered through the Rhyl Regeneration Programme will make contributions to;

- Developing new town centre housing targeted at younger people;
- Bringing redundant space back into commercial and residential use;
- Supporting the creation of an attractive town centre environment that supports economic prosperity;
- Improving the connection between residents and their town centre, shops, services and employment opportunities;
- Developing town centres as places where young people want to live and work;
- Enabling local people to plan and shape the future of their town centre.

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

Adroddiad i'r	**Pwyllgor Craffu Cymunedau**
Dyddiad y cyfarfod	**30 Mehefin 2002**
Aelod/ Swyddog Arweiniol	**Y Cynghorydd Win Mullen-James, Aelod Arweiniol Datblygu Lleol a Chynllunio/ Angela Loftus - Rheolwr Cynllunio Strategol a Thai**
Awdur yr Adroddiad	**Lara Griffiths – Uwch Swyddog Cynllunio**
Teitl	**Gofynion Cynllunio mewn Perthynas ag Ail Gartrefi a Thai Gosod Byrdymor**

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

1.1. Mae'r adroddiad yn archwilio'r gofynion cynllunio presennol mewn perthynas ag ail gartrefi a thai gosod byrdymor, yn ogystal â'r mesurau posib y gellid eu cyflwyno yn y dyfodol a'u goblygiadau.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

2.1. Darparu gwybodaeth am y gofynion a'r rheolaethau cynllunio presennol sydd ar gael mewn perthynas ag ail gartrefi a thai gosod byrdymor.

3. Beth yw'r Argymhellion?

Bod yr Aelodau yn:

3.1 gwneud sylwadau am gynnwys yr adroddiad, ac yn

3.2 cytuno i gael adroddiad diweddaru pan fydd canlyniadau ymgynghoriad Llywodraeth Cymru wedi dod i law ac wedi'u cyhoeddi.

4. Manylion yr adroddiad

Diffiniad o Ail Gartrefi a Thai Gosod Byrdymor

4.1. Mae'r adroddiad hwn wedi'i gyfyngu i ystyried y defnydd o eiddo ar y farchnad fel ail gartrefi neu dai gosod byrdymor. Diffinnir ail gartref er dibenion treth y

cyngor fel annedd nad yw'n unig gartref nac yn brif gartref i unigolyn, sydd wedi ei ddodrefnu'n helaeth. Yn gyffredinol, ystyrir tŷ gosod byrdymor yn eiddo a osodir er dibenion gwyliau yn unig; bydd gan y gwestai brif gartref yn rhywle arall ac mae'r tŷ yn cael ei osod am lai na 3 mis.

4.2. Mae darparu llety mewn carafanau, cabanau gwyliau, podiau glampio neu drosi adeiladau gwledig eisoes yn gofyn am ganiatâd cynllunio, felly maent wedi cael eu hystyried gan y broses gynllunio ac mae'r amodau perthnasol wedi'u gosod. Mae'r polisïau Cynllun Datblygu Lleol (CDLl) perthnasol ar gyfer y mathau hyn o lety, a syniad o nifer yr unedau a gafodd ganiatâd cynllunio yn y blynyddoedd diweddar, wedi'u cynnwys yn Atodiad 1.

4.3. Rhaid i unrhyw fesurau ychwanegol i reoli tai gosod gael eu cydbwyso i gefnogi datblygiad priodol y diwydiant twristiaeth yn Sir Ddinbych. Yn aml, pobl leol sydd berchen ar dai gosod ac maent yn cynnig cyfleoedd cyflogaeth ac yn gwneud cyfraniad gwerthfawr i'r economi lleol, gan gefnogi nifer o gyfleusterau a gwasanaethau. Mae tystiolaeth yn dangos y bu i dwristiaeth gyfrannu £552 miliwn i economi Sir Ddinbych, a chefnogi 6,470 o swyddi yn 2019.[1]

Graddfa'r Broblem yn Sir Ddinbych

4.4 Amcangyfrifir bod yna 43,543 o gartrefi yn Sir Ddinbych[2]. Dengys data o gofnodion Treth y Cyngor fod yna 401 o ail gartrefi wedi'u cofnodi yn Sir Ddinbych yn 2022, sy'n cyfateb i 0.9% o'r cartrefi yng Nghymru (1.5% o'r ail gartrefi yng Nghymru). Mae'r lefelau'n isel ar hyn o bryd o'u cymharu â rhannau eraill o Gymru fel Gwynedd (20%), Ynys Môn (9%) a Chonwy (5%). Pan fo eiddo'n cael eu defnyddio fel tai gosod byrdymor ar sail busnes, cânt eu heithrio rhag talu treth y cyngor; yn 2022, roedd 228 o gartrefi wedi'u cofrestru fel busnesau er dibenion treth y cyngor. Mae hyn yn gwneud cyfanswm o 629 o dai, neu 1.4% o stoc dai bresennol Sir Ddinbych. Mae'r lefel hon yn amrywio ledled y sir, fel y dengys y tablau a'r graffiau yn Atodiad 2.

---

[1] https://www.denbighshire.gov.uk/cy/dogfennau/eich-cyngor/strategaethau-cynlluniau-a-pholisiau/cynlluniau/cynllun-rheoli-cyrchfan-2021-2022.pdf
[2] https://statscymru.llyw.cymru/Catalogue/Housing/Dwelling-Stock-Estimates/dwellingstockestimates-by-localauthority-tenure Mawrth 2020

Gofynion cynllunio presennol

4.5 Nid yw'r polisi cenedlaethol presennol yn diffinio'r defnydd o annedd fel ail gartref neu dŷ gosod byrdymor fel datblygiad. Felly nid oes angen gwneud cais am newid defnydd sy'n gofyn am ganiatâd cynllunio pan fo eiddo yn cael ei ddefnyddio i'r diben hwn. Mae Gorchymyn Cynllunio Gwlad a Thref (Dosbarthiadau Defnydd) 1987 (fel y'i diwygiwyd) yn diffinio annedd o dan ddosbarth C3.

Dosbarth C3 – Tai annedd Defnydd fel tŷ annedd (p'un ai fel unig neu brif breswylfa ai peidio) gan:…

Rhan allweddol y diffiniad yw '**p'un ai fel unig neu brif breswylfa ai peidio**'; mae hyn yn caniatáu'r defnydd o unrhyw dŷ fel ail gartref neu dŷ gosod o fewn y diffiniad o annedd mewn termau cynllunio.

Gofynion cynllunio posib y dyfodol

4.6 Ar 6 Gorffennaf 2021, cyhoeddodd y Gweinidog Newid Hinsawdd ddull 3 elfen o fynd i'r afael â phroblemau fforddiadwyedd ac effaith ail gartrefi a thai gosod byrdymor ar gymunedau a'r Gymraeg. Mae copi o'r cyhoeddiad llawn ynghlwm wrth yr adroddiad hwn yn Atodiad 3. Bydd y dull tair elfen yn canolbwyntio ar y canlynol:

- cefnogaeth – rhoi sylw i fforddiadwyedd ac argaeledd tai;
- fframwaith a system rheoleiddio - edrych ar y gyfraith gynllunio a chyflwyno cynllun cofrestru statudol ar gyfer llety gwyliau;
- cyfraniad tecach – defnyddio systemau treth lleol a chenedlaethol i sicrhau bod perchnogion ail gartrefi yn gwneud cyfraniad teg ac effeithiol i'r cymunedau lle maen nhw'n prynu.

4.7 Mae Llywodraeth Cymru wedi ymgynghori'n ddiweddar ar ddeddfwriaeth a pholisi cynllunio ar gyfer ail gartrefi a thai gosod. Nid yw canlyniad yr ymgynghoriad yn hysbys ar hyn o bryd. Cysylltwyd â Llywodraeth Cymru mewn perthynas ag amserlenni, ond ni chafwyd ymateb hyd yma. Mae'r paragraffau isod yn amlinellu ambell i ddull posib y gellid eu hystyried, gyda rhai'n ymwneud â chynllunio ac eraill ddim.

4.8 **Newid Defnydd** – byddai hyn yn golygu cyflwyno is-adran newydd yn y diffiniad o annedd C3. O ran deddfwriaeth, hon fyddai'r ffordd fwyaf

uniongyrchol o gyflwyno newid. Ond nid yw'n ddull syml o ran ei weithredu gan y byddai'n annhebygol o allu cael ei gymhwyso'n ôl-weithredol, felly dim ond yn y dyfodol y byddai angen ceisio caniatâd, heb wneud unrhyw beth am yr eiddo sydd eisoes yn cael eu defnyddio fel llety gwyliau. Mae'r ail broblem yn ymwneud ag adnoddau i fonitro a chymryd camau gorfodi. Byddai angen i'r Cyngor allu dangos pryd y newidiwyd defnydd yr eiddo i fod yn llety gwyliau, a byddai hyn yn anodd i eiddo nad ydynt yn cael eu gosod drwy'r flwyddyn. Byddai'r newid hwn hefyd yn cael ei gymhwyso'n genedlaethol, ac ni fyddai'n cynnig unrhyw ateb wedi'i addasu ar gyfer ardaloedd lle mae angen mwy o reolaeth.

4.9 **Diffiniad o Ddatblygiad** – fel y soniwyd uchod, nid yw'r defnydd o annedd er dibenion gwyliau wedi'i ddiffinio fel datblygiad ar hyn o bryd yng Nghymru. Yn yr Alban, mae'r diffiniad wedi cael ei ddiwygio ac mae rheoliadau wrthi'n cael eu paratoi a fydd yn gadael i awdurdodau lleol ddiffinio 'ardaloedd rheoli tai gosod byrdymor' o fewn eu ffiniau. O fewn yr ardaloedd hyn, byddai angen caniatâd cynllunio i newid defnydd i fod yn dŷ gosod. Mae cynllun trwyddedu cyfochrog ar gyfer llety gwyliau hefyd yn cael ei gyflwyno yn yr Alban, a gallai cael caniatâd cynllunio lunio rhan o'r gofynion trwyddedu. Byddai hyn yn dod â'r holl dai gosod presennol a rhai'r dyfodol o fewn cwmpas y cynllun, nid dim ond y rhai sy'n codi o'r newydd.

4.10 Byddai newid y diffiniad o ddatblygiad er mwyn cyflwyno newid tebyg yng Nghymru yn gofyn am newid i ddeddfwriaeth sylfaenol, a dim ond y llywodraeth genedlaethol all wneud hynny.

Atebion posib nad ydynt yn ymwneud â chynllunio

4.11 Mae'n amlwg nad yw rheoliadau cynllunio ychwanegol ar eu pennau eu hunain yn debygol o reoli tai gosod ac ail gartrefi'n effeithiol. Mae yna nifer o fesurau cyflenwol y dylid eu hystyried ochr yn ochr ag unrhyw newidiadau cynllunio.

4.12 **Trethu** – Gall Cynghorau eisoes godi premiwm treth y cyngor ar ail gartrefi, ac mae Sir Ddinbych ar hyn o bryd yn codi premiwm ychwanegol o 50% ar ail gartrefi. Cyhoeddodd Llywodraeth Cymru ym mis Mawrth 2022 y byddai Cynghorau'n gallu codi premiwm o hyd at 300% o fis Mawrth 2023 ymlaen. Mae'r farn yn gymysg am p'un ai yw hon yn ffordd effeithiol o reoli ail gartrefi, gan y gallai rhai unigolion gofrestru fel busnes a chael eu heithrio rhag talu

unrhyw Dreth y Cyngor, a fyddai'n golled ariannol i'r Cyngor. Mae Llywodraeth Cymru hefyd yn bwriadu dod â newidiadau i dynhau'r man gwan hwn yn y dyfodol. Bydd effeithiau posib y dewisiadau trethu newydd ar Sir Ddinbych yn cael eu trafod yn y dyfodol.

4.13 **Trwyddedu** – mae trwyddedu yn ffordd o reoli'r gofynion cynllunio yn ogystal â darpar effeithiau ehangach tai gosod. Gellir plethu trwyddedu ynghyd â threthu a'r drefn gynllunio i sicrhau dull cydlynol sy'n defnyddio adnoddau'n effeithlon.

Casgliadau

4.14 Ychydig o reolaeth sydd gan y fframwaith cynllunio presennol dros y defnydd o anheddau fel ail gartrefi neu dai gosod byrdymor. Nid yw newidiadau i ddeddfwriaeth gynllunio yn unig yn debygol o fod yn effeithiol. Dull cydlynol sy'n targedu meysydd sy'n cael yr effaith fwyaf ac yn gwneud defnydd o amrywiaeth ehangach o reolaethau sydd fwyaf tebygol o gynnig ffordd bosib ymlaen.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

Amherthnasol

6. Faint fydd hyn yn ei gostio a sut y bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

Dim goblygiadau cost

7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o'r Effaith ar Les?

Amherthnasol - dim angen Asesiad o'r Effaith ar Les.

8. Pa ymgynghoriadau sydd wedi'u cynnal gyda Chraffu ac eraill?

Amherthnasol

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

Ar hyn o bryd, nid oes unrhyw oblygiadau cyllidebol yn codi o'r adroddiad hwn.

10. Pa risgiau sydd yna ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

Amherthnasol

11. Pŵer i wneud y penderfyniad

Adran 21 Deddf Llywodraeth Leol 2000.

Adran 7.2.3 ac Adran 7.4.1 Cyfansoddiad y Cyngor.

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

APPENDIX 1

Number of holiday accommodation units granted planning permission under LDP policies

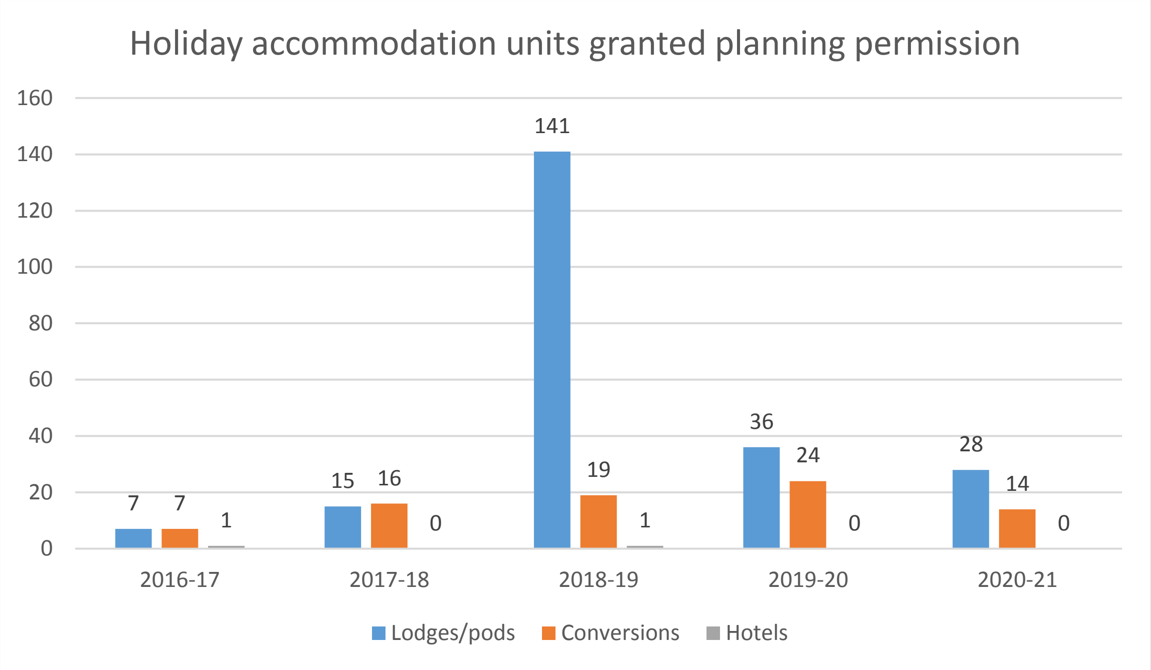

2018-19 included major development consented at former Bryn Morfydd Hotel for 89 lodges.

Relevant LDP policies

Policy PSE 4 – Re-use and adaptation of rural buildings in open countryside

All conversions of rural buildings will be expected to make a positive contribution to the landscape and ensure that any architectural and/or historic features are retained. Proposals for the conversion of rural buildings outside development boundaries for employment use will be supported.

Proposals for the conversion of rural buildings outside development boundaries for residential use will only be permitted where:

- **i)** **an employment use has been demonstrated not to be viable; and**
- **ii)** **the dwelling(s) are affordable to meet local needs.**

National Policy links

Planning Policy Wales:

Chapter 5 – Conserving and Improving Natural Heritage and the Coast

Chapter 7 – Economic Development

Chapter 9 – Housing

Technical Advice Notes:

TAN 2 – Planning & Affordable Housing

TAN 5 – Nature Conservation and Planning

TAN 6 – Planning for Sustainable Rural Communities

TAN 12 – Design

Justification

In line with national guidance re use for employment purposes will be the first priority. Residential re use will only be permitted where it has been shown that an employment use is not viable and where the new dwelling(s) would be affordable to meet local need as set out in the reasoned justification to Policy BSC8.

Old and redundant rural buildings can provide important habitats for wildlife. Care must always be taken when developing such sites to ensure biodiversity interests are protected in line with policy VOE 5 Protecting natural resources: biodiversity/nature conservation.

This policy will contribute to meeting Objective(s):

1: Population and Community

3: Economy and Jobs

Policy PSE 5 - Rural Economy

In order to help to sustain the rural economy, tourism and commercial development, including agricultural diversification, will be supported throughout the County subject to detailed criteria, which include making a significant contribution to sustainable development and recognising the special status of the Area of Outstanding Natural Beauty/Area of Outstanding Beauty.

Appropriate employment proposals for both conversions and new build outside of development boundaries will be supported provided the following criteria are met:

- **i) the proposal is appropriate in scale and nature to its location; and**
- **ii) any suitable existing buildings are converted or re-used in preference to new build; and**
- **iii) proposals for new buildings are supported by an appropriate business case which demonstrates that it will support the local economy to help sustain local rural communities; and**
- **iv) within the AONB/AOB, Pontcysyllte Aqueduct and Canal World Heritage Site (including the buffer zone) or other regionally important landscape areas, take full account of and seek to enhance the nature and distinctive qualities of the local landscape. In line with national policy any proposals that are considered to be detrimental to the quality of the AONB and World Heritage Site will be refused.**

National Policy links

Planning Policy Wales:

Chapter 5 – Conserving and Improving Natural Heritage and the Coast

Chapter 7 – Economic Development

Chapter 11 – Tourism, Sport & Recreation

Technical Advice Notes:

TAN 6 – Planning for Sustainable Rural Communities

TAN 12 – Design

TAN 13 – Tourism

Justification

The need to sustain rural employment throughout the County is recognised and relevant considerations relating to sustainability and minimising environmental concerns are identified.

The policy requires the demonstration of a business case for the development, in order to establish the benefits of the scheme in relation to sustaining local employment and the rural economy. The benefits could include provision of local employment opportunities, use of locally sustainable sources for any raw materials, scope to sell local produce, and provision of services to local communities.

Development proposals will have to evaluate their impact to ensure no detriment to the landscape character in accordance with policy RD 1 – Sustainable Development and Good Standard Design.

This policy will contribute to meeting Objective(s):

3: Economy and Jobs

16: Areas of Protection

Policy PSE 11 – Major new tourism developments

Proposals for sustainable forms of tourism development, of regional or national significance, which meet the needs of residents and visitors will be supported subject to meeting all the following criteria:

i) it is appropriate to its setting and within the capacity of the local environment, particularly within or affecting the Area of Outstanding Natural Beauty, Area of Outstanding Beauty, Pontcysyllte Aqueduct and Canal World Heritage Site (including the buffer zone) or other regionally important landscape areas. In line with national policy any proposals that are considered to be detrimental to the quality of the Area of Outstanding Natural Beauty and World Heritage Site will be refused; and

ii) it is within the capacity of the local infrastructure, or it can be demonstrated that the development can fully address any infrastructure deficiencies identified, and;

iii) it is accessible to all potential users, offering large scale and appropriate public transport and where possible access by walking and cycling, and;

iv) it will support and extend the range of facilities on offer within the County, and;

v) it will assist in the regeneration and biodiversity objectives of Denbighshire, and;

vi) it will utilise available local labour where possible.

National Policy links

Planning Policy Wales:

Chapter 5 – Conserving and Improving Natural Heritage and the Coast,

Chapter 7 – Economic Development,

Chapter 11 – Tourism, Sport and Recreation

Technical Advice Notes:

TAN 6 – Planning for Sustainable Rural Communities

TAN 12 – Design

TAN 13 – Tourism

Justification

Large scale innovative projects can significantly enhance the visitor economy and offer wide reaching benefits throughout the County. Developments such as major holiday parks and visitor centres of national or regional significance can significantly increase visitor numbers and can be an effective way of raising the profile and reputation of a visitor destination.

Major new tourism developments can have a negative impact upon landscape character if they are insensitively developed or inappropriately located. Development proposals, particularly within the Area of Outstanding Natural Beauty, Area of Outstanding Beauty, Pontcysyllte Aqueduct and Canal World Heritage Site (including the buffer zone) or other regionally important landscape areas, will require very careful consideration to ensure there will be no detriment to the landscape character.

This policy will contribute to meeting Objective(s):

5: Transport

12: Infrastructure

15: Tourism

16: Areas of Protection

Policy PSE 12 - Chalet, static and touring caravan and camping sites

Proposals for new static caravan sites will not be permitted. However the environmental improvement of existing static holiday caravan or chalet sites by remodelling, provision of new facilities and by landscaping will be supported provided the development is acceptable in terms of other Local Development Plan policies and meets the following criteria:

i) the proposed development preserves or enhances the character and appearance of the area; and

ii) **it can be demonstrated that any proposed increase in the number of static caravan/chalet units would preserve or enhance the landscape setting of the overall site.**

The change of use of a static caravan or chalet from tourist use to residential use and the conversion of touring caravan sites to statics will not be permitted.

New touring caravan and camping sites will be encouraged where all the following criteria are met:

i) **the site is small in scale and proportionate to its location, particularly within and adjoining the Area of Outstanding Natural Beauty or Area of Outstanding Beauty, Pontcysyllte Aqueduct and Canal World Heritage Site (including the buffer zone) or other regionally important landscape areas; and**

ii) **the development would not result in an over concentration of sites in any one locality to the detriment of the landscape or residential amenity; and**

iii) **the development makes a positive contribution to the local biodiversity, and natural and built environment; and**

iv) **the development would not appear obtrusive in the landscape and is high quality in terms of layout, design and landscaping in line with the development principles, and it has no adverse highway or community impacts;**

The grant of planning permission may, where appropriate, be subject to the imposition of a seasonal occupancy condition.

<u>National Policy links</u>

Planning Policy Wales:

Chapter 5 – Conserving and Improving Natural Heritage

and the Coast,

Chapter 7 – Economic Development,

Chapter 11 – Tourism, Sport and Recreation

Technical Advice Notes:

TAN 6 – Planning for Sustainable Rural Communities

TAN 12 – Design

TAN 13 – Tourism

<u>Justification</u>

Static and touring caravan sites together with chalets and camp sites are an important source of holiday accommodation, which can be crucial to the success of the tourism

industry, although such sites are often seen as being visually intrusive. This is particularly felt in the main resort areas of Rhyl and Prestatyn where a series of adjoining sites are prominent and in various countryside locations. In some areas the cumulative impact of existing sites may be considered visually obtrusive and dominant in the landscape therefore the Council will encourage landscaping schemes to improve and screen sites. The Plan will seek to ensure that future development is permitted only where the proposal would not result in an over concentration of similar uses in the locality and where there is significant enhancement of the biodiversity of the area. The occupancy of static caravans and chalets will be restricted to holiday use and any residential use will be subject to enforcement action.

There is already an over provision of caravan type development particularly in the north of the County much of which is of low quality. Much of the coastal area is exposed with little tree cover which makes the assimilation of caravan sites into the landscape difficult. In the inland rural areas, caravan development, particularly static caravans, can be obtrusive in the landscape and damaging to the character of the rural area unless strictly controlled.

The replacement of existing static caravan sites with woodland-lodge style developments will be permitted where it improves the appearance of the site. Development will only be permitted after it has been demonstrated that no adverse impact on the integrity of nature conservation and biodiversity sites will result. The use of a caravan or chalet in the countryside for other than holiday purposes will be resisted.

Any extensions to static caravan sites will be minor in nature. For the purpose of this policy, sites where static caravans are the predominant caravan type will be considered as an existing static caravan site and therefore assessed as above.

New proposals for touring caravan sites

Touring caravan sites and camp sites have a lower impact as they are not permanently occupied and in winter months there may be little evidence of activity. However in summer months they can be intrusive in the landscape and may add to visitor pressure on particular areas if not controlled. Where visitor pressures are less they may be suitable, subject to other environmental considerations.

The policy is intended to ensure that proposals for touring caravan sites only cater for short term tourist use, are unobtrusive in the landscape, can be safely accessed, are attractively designed and include a high quality landscaping scheme incorporating mature planting. In line with national guidance, these sites will not be permitted within flood risk zones. Beyond the settlement limits landscape and other environmental considerations become more important, so it is unlikely that many new touring caravan and tent sites will be developed in the rural area during the plan period. It is envisaged that this policy could be used to allow small scale development on new sites providing this does not adversely impact on the landscape. It is recognised that the number of pitches would probably not be economically viable as a stand alone business enterprise. Instead it is considered that the policy can be used by the agricultural community as a form of farm diversification and a means of providing an additional income

This policy will contribute to meeting Objective(s):

14: Design and Objective

15: Tourism, and Objective

16: Areas of Protection.

Policy PSE 14 – Outdoor activity tourism

Development proposals that expand or reinforce the tourism offer of the County in the outdoor activity sector will be supported provided the following criteria are met:

- **i)** **the development is appropriate to its setting and within the capacity of the local environment and infrastructure, particularly within and adjoining the Area of Outstanding Natural Beauty, Area of Outstanding Beauty, Pontcysyllte Aqueduct and Canal World Heritage Site (including the buffer zone) or other regionally important landscape areas. In line with national policy any proposals that are considered to be detrimental to the quality of the Area of Outstanding Natural Beauty and World Heritage will be refused; and**
- **ii)** **that any suitable existing buildings are converted or re-used in preference to new build; and**
- **iii)** **necessary mitigation measures are included and the proposals would not have an unacceptable impact on the local community; and**
- **iv)** **chalet development in association with outdoor activity tourism will only be permitted if a significant need is demonstrated and there are no opportunities to use or convert existing buildings for tourist accommodation.**

National Policy links

Planning Policy Wales:

Chapter 5 – Conserving and Improving Natural Heritage and the Coast,

Chapter 7 – Economic Development,

Chapter 11 – Tourism, Sport and Recreation

Technical Advice Notes

TAN 6 – Planning for Sustainable Rural Communities

TAN 12 – Design

TAN 13 – Tourism

Justification

Denbighshire is well placed to take advantage of the growth in the outdoor activities sector. The success of current facilities such as the Llandegla Mountain Bike Centre should be built upon and encouraged. Expenditure by participants in outdoor activities is often high and the County is supportive of developments that will encourage sustainable growth in this sector within environmental capacity limits.

Development proposals, particularly within the Area of Outstanding Natural Beauty or Area of Outstanding Beauty, will require very careful consideration to ensure there will be no detriment to the landscape character.

In line with policy PSE 12, new static caravan sites will not be permitted.

This policy will contribute to meeting Objective(s):

15: Tourism,

16: Areas of Protection.

Appendix 2 Number of second homes and holiday lets in Denbighshire

Number of second homes and holiday homes registered for business rates

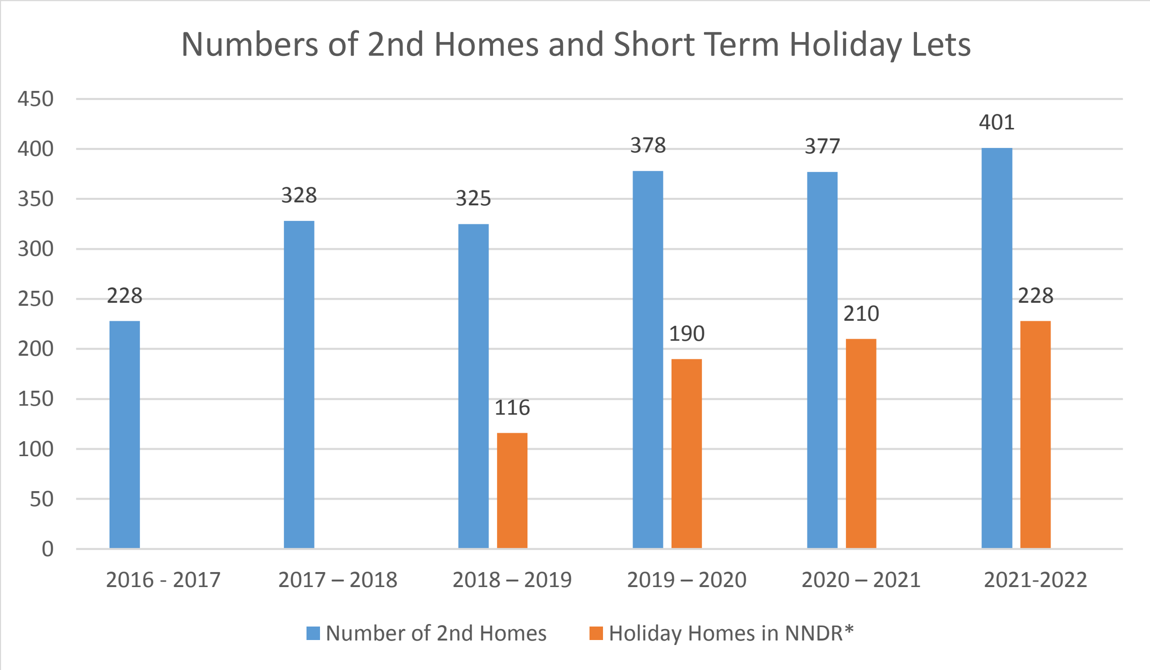

*NNDR – National Non Domestic Rates – residential dwellings that have been removed from Council Tax as they are being operated as a business.

There is not a complete data series available for holiday lets being moved from Council Tax to business rates but in 2015 there were 81 holiday homes in NNDR. In 2019 the 50% premium on Council Tax on second homes was introduced. There was a significant number of properties removed from council tax into business rates that year but that appears to have flattened out somewhat since. Business rates are paid to Welsh Government and represent a loss of income to the council.

Spatial Distribution of Second Homes and Holiday Lets

The table below provides an indication of the number of second homes, and holiday lets by City, town and community council area. The table also provides an indication of the percentage of the total housing stock in that area that the number of second homes and holiday lets represents.

Community Council Area	CTAX Second Home	Property in NNDR	Total	Total homes in the area	% of homes in the area that are 2nd homes or holiday lets
ABERWHEELER	5	5	10	150	6.67%
BETWS G G	1	6	7	150	4.67%
BODELWYDDAN	3	2	5	890	0.56%
BODFARI	3	6	9	164	5.49%
BRYNEGLWYS	0	2	2	155	1.29%
CEFNMEIRIADOG	2	2	4	184	2.17%
CLOCAENOG	1	6	7	101	6.93%
CORWEN	27	14	41	1126	3.64%
CYFFYLLIOG	4	4	8	203	3.94%
CYNWYD	13	6	19	261	7.28%
DENBIGH	27	5	32	3969	0.81%
DERWEN	3	2	5	190	2.63%
DYSERTH	14	6	20	1024	1.95%
EFENECHTYD	4	6	10	264	3.79%
GWYDDELWERN	2	7	9	225	4.00%

HENLLAN	5	3	8	392	2.04%
LLANARMON-YN-IAL	10	3	13	494	2.63%
LLANBEDR D C	4	3	7	423	1.65%
LLANDEGLA	3	5	8	233	3.43%
LLANDRILLO	14	6	20	300	6.67%
LLANDYRNOG	11	2	13	442	2.94%
LLANELIDAN	3	4	7	147	4.76%
LLANFAIR D C	7	2	9	487	1.85%
LLANFERRES	7	5	12	344	3.49%
LLANGOLLEN	41	30	71	1797	3.95%
LLANGYNHAFAL	5	1	6	258	2.33%
LLANRHAEADR	5	5	10	452	2.21%
LLANTYSILIO	10	8	18	237	7.59%
LLANYNYS	1	3	4	307	1.30%
NANTGLYN	4	3	7	140	5.00%
PRESTATYN	51	19	70	8631	0.81%
RHUDDLAN	16	6	22	1768	1.24%
RHYL	58	8	66	11538	0.57%
RUTHIN	18	13	31	2577	1.20%
ST ASAPH	8	1	9	1517	0.59%

TREFNANT	7	6	13	657	1.98%
TREMEIRCHION/CWM/WAEN	4	13	17	296	5.74%
Total:	**401**	**228**	629		

The chart below shows this data ranked by the highest to lowest percentage of all homes across the county.

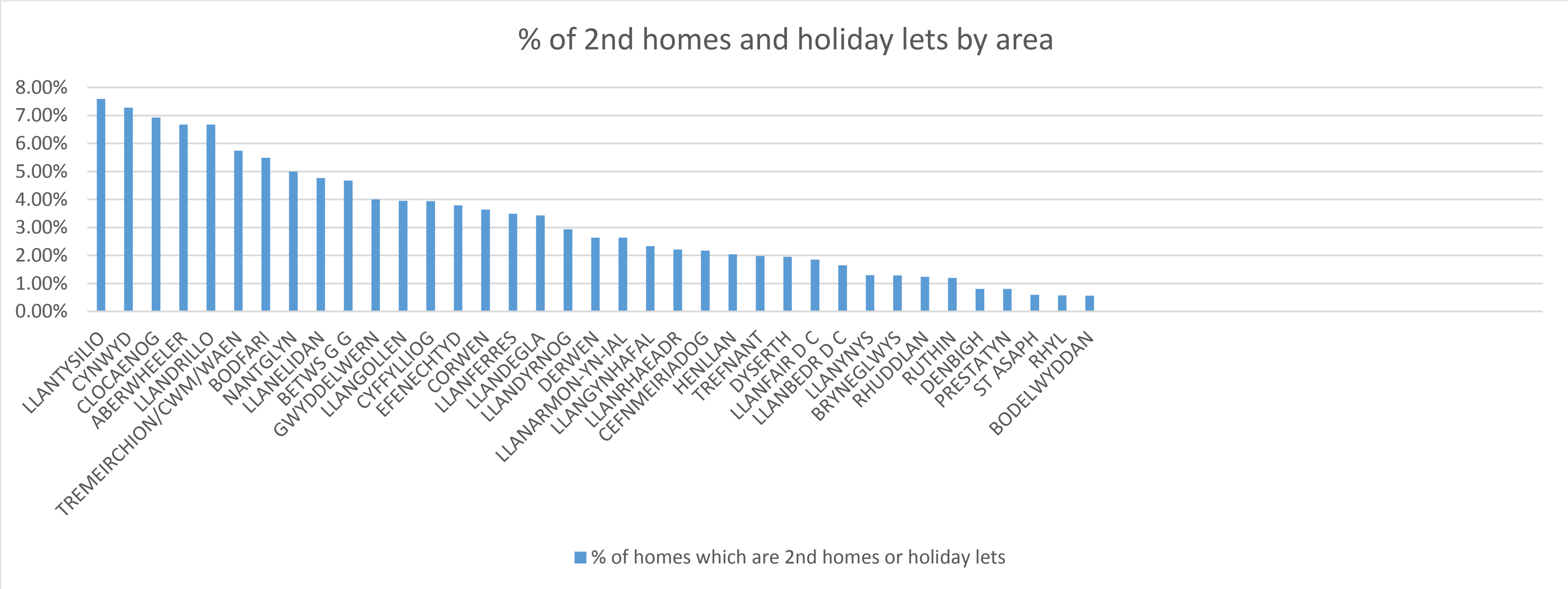

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

DATGANIAD I'R WASG

Llywodraeth Cymru yn cyhoeddi dull tair elfen o roi sylw i'r "argyfwng ail gartrefi"

Yn y Senedd yn hwyrach heddiw, bydd y Gweinidog Newid Hinsawdd, Julie James yn amlinellu "dull tair elfen uchelgeisiol" i roi sylw i effaith ail gartrefi ar gymunedau Cymru.

Cyhoeddwyd gyntaf: 6 Gorffennaf 2021

Diweddarwyd ddiwethaf: 6 Gorffennaf 2021

Mae'r cynllun newydd yn canolbwyntio ar degwch – er mwyn sicrhau bod modd i bawb yng Nghymru gael mynediad at dai fforddiadwy o ansawdd uchel.

Bydd y dull tair elfen yn canolbwyntio ar y canlynol:

- Cefnogaeth – rhoi sylw i fforddiadwyedd ac argaeledd tai
- Fframwaith a system rheoleiddio – edrych ar y gyfraith gynllunio a chyflwyno cynllun cofrestru statudol ar gyfer llety gwyliau
- Cyfraniad tecach – defnyddio systemau treth lleol a chenedlaethol i sicrhau bod perchnogion ail gartrefi yn gwneud cyfraniad teg ac effeithiol i'r cymunedau lle maen nhw'n prynu.

Bydd cynllun peilot yn cael ei gynnal mewn un ardal yng Nghymru – i'w gadarnhau dros yr haf – lle bydd y mesurau newydd hyn yn cael eu profi a'u gwerthuso cyn ystyried eu cyflwyno'n ehangach.

Bydd camau gweithredu eraill hefyd yn dechrau dros yr haf, gan gynnwys gwaith ar gynllun i gofrestru pob llety gwyliau ac ymgynghoriad ar newidiadau i drethi lleol er mwyn lliniaru effaith ail gartrefi a llety hunanarlwyo.

Bydd Cynllun Tai mewn Cymunedau Cymraeg, i ddiogelu buddiannau penodol cymunedau Cymraeg eu hiaith, yn cael ei gyhoeddi ar gyfer ymgynghoriad yn yr hydref.

Llynedd, Cymru oedd yr unig wlad yn y DU i roi pŵer i awdurdodau lleol godi 100% o gynnydd treth gyngor ar ail gartrefi.
Wrth ymweld â datblygiad tai ynghanol harddwch Tyddewi, cyfarfu’r Gweinidog ag aelodau o’r gymuned leol, Cyngor Sir Penfro a’r Ymddiriedolaeth Tir Cymunedol i glywed sut maen nhw wedi bod yn cydweithio i ddefnyddio arian a godwyd drwy’r ardoll treth gyngor i adeiladu 18 o dai fforddiadwy newydd i bobl leol.

Wrth siarad yn Nhyddewi, dywedodd y Gweinidog Newid Hinsawdd, Julie James sydd â chyfrifoldeb dros dai:

> “ Wrth gyfarfod heddiw â Rachel, Josh o'r Ymddiriedolaeth Tir Cymunedol, Cyngor Sir Penfro, a'r datblygwyr, ateb, profwyd bod modd i gamau gweithredu cymunedol a pholisi da gan y llywodraeth gydweithio i ddod â thegwch yn ôl i'n marchnad dai.
>
> “ Mae'r cynnydd parhaus ym mhrisiau tai yn golygu na all pobl, yn enwedig cenedlaethau iau, fforddio byw yn y cymunedau lle cawsant eu magu mwyach. Gall crynodiad uchel o ail gartrefi neu dai gwyliau gael effaith andwyol iawn ar gymunedau bach, ac mewn rhai ardaloedd gallai beryglu'r Gymraeg sy'n cael ei siarad ar lefel gymunedol.
>
> “ Rydyn ni eisoes wedi cymryd camau breision ar rai o'r materion hyn – llynedd, ni oedd yr unig wlad yn y Deyrnas Unedig i roi'r pŵer i awdurdodau lleol gyflwyno ardoll treth gyngor o 100% ar ail gartrefi. Ond mae brys a difrifoldeb y sefyllfa hon yn galw am ymyrraeth bellach, a chamau gweithredu uchelgeisiol yn sydyn, er mwyn chwistrellu tegwch yn ôl i'r system dai.
>
> “ Gan gymryd argymhellion o adroddiad Dr Brooks, bydd ein dull tair elfen newydd yn sbarduno haf o weithredu er mwyn penderfynu sut byddwn yn mynd i'r afael â'r mater hwn nawr ac yn y dyfodol. Rwy'n galw ar bob plaid wleidyddol ar draws y Senedd i gymryd rhan yn hyn, wrth i ni geisio grymuso ein cymunedau i arfer eu hawl i fyw mewn cartrefi o ansawdd da, ble bynnag y bônt yng Nghymru. ”

Dywedodd Josh Phillips, 33, landlord tafarn yr Harbourside Inn yn Solfach a chadeirydd yr Ymddiriedolaeth Tir Cymunedol:

> " Mae'r farchnad dai bresennol yn Sir Benfro ar ei lefel uchaf erioed gydag eiddo lleol yn cael eu cipio am brisiau llawer uwch na'r gofyn. Mae Ymddiriedolaeth Tir Cymunedol Solfach yn ddatblygiad arloesol ar gyfer tai dan arweiniad y gymuned yng Nghymru ac mae'n gobeithio darparu 18 eiddo yn lleol o fewn y 3 blynedd nesaf. Ein gweledigaeth yw creu tai fforddiadwy sy'n cael llai o effaith ar yr amgylchedd, a helpu i atal y llif o bobl ifanc rhag gorfod adleoli gan amddifadu ein cymuned o'u hegni a'u doniau.
>
> " Mae'n fraint cael cyfarfod â'r Gweinidog, Julie James i ddangos ein prosiect iddi a chael ei chefnogaeth. Er bod Ymddiriedolaeth Tir Cymunedol Solfach yn brosiect newydd, mae gwaith sylweddol wedi'i wneud ac rydyn ni ar ein ffordd i ddechrau'r datblygiad yn ystod y misoedd nesaf drwy ein partneriaeth ag ateb a Chyngor Sir Penfro. Mae ein defnydd o dreth ar ail gartrefi yn golygu mai'r prosiect hwn yw'r cam cyntaf tuag at ddarparu tai dan arweiniad y gymuned yn y sir. "

Dywedodd Rachel Kelway-Lewis, 25, o Solfach, Sir Benfro:

> " Ers y pandemig a'r cynnydd yn y nifer o bobl sy'n gweithio gartref, mae mwy a mwy o bobl yn chwilio am eiddo yma, gyda rhai tai yn mynd am dros £500,000 ac yn gwerthu'n gyflym iawn. Bydd rhai o'r tai hyn yn wag am ran helaeth o'r flwyddyn, neu'n cael eu defnyddio fel air bnbs yn hytrach na'u rhentu i bobl leol, gan godi prisiau rhent i ni hefyd.
>
> " Mae fy ffrindiau i gyd yn cael yr un problemau. Rydyn ni'n gweithio'n llawn amser ond does dim modd i ni brynu na hyd yn oed rentu yn yr ardal leol, oni bai ein bod yn ddigon ffodus i gael cymorth ariannol gan ein rhieni. Mae llawer o fy ffrindiau wedi gorfod symud i ffwrdd i gael troed ar yr ysgol dai.
>
> " Mae angen cyfleoedd i bobl ifanc fel fi aros yn ein cymunedau a chyfrannu at ein heconomi leol – felly mae'n wych cael gwrandawiad gan y Gweinidog a chael gwybod ei bod yn gwneud rhywbeth i'n helpu i fynd i'r afael ag ail gartrefi, sy'n creu galw na all pobl leol gystadlu ag ef ar hyn o bryd. "

Dros yr haf bydd Llywodraeth Cymru yn:

- Gweithio gyda rhanddeiliaid i gytuno ar sail a lleoliad neu leoliadau peilot sydd wedi'i werthuso;

- Datblygu pecyn cymorth cydlynol ac effeithiol i'w dreialu o fewn y cynllun peilot;
- Llunio cynllun cofrestru statudol ar gyfer pob llety i dwristiaid, a pharhau i ymgysylltu â rhanddeiliaid ar ffurf y model y byddwn ni'n ei weithredu, gan gynnwys y trefniadau cofrestru ac arolygu;
- Ymgynghori ar y newidiadau posibl i drethi lleol er mwyn cefnogi awdurdodau lleol i reoli effaith ail gartrefi a llety hunanddarpar; a
- Sefydlu Cynllun Tai mewn Cymunedau Cymraeg drafft i ymgynghori arno yn yr hydref.

Adroddiad i'r	**Pwyllgor Craffu Cymunedau**
Dyddiad y cyfarfod	**30 Mehefin 2022**
Swyddog Arweiniol	**Rhian Evans - Cydlynydd Craffu**
Awdur yr Adroddiad	**Rhian Evans - Cydlynydd Craffu**
Teitl	**Rhaglen Waith Craffu**

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

Mae'r adroddiad yn gofyn i'r Pwyllgor Craffu Cymunedau adolygu ei raglen gwaith i'r dyfodol drafft (gweler Atodiad 1). Rhaglen waith yw hon a etifeddodd y Pwyllgor oddi wrth y Pwyllgor a'i ragflaenodd. Gofynnir felly i'r Pwyllgor adolygu ei chynnwys. Wrth ei hadolygu gofynnir i'r Pwyllgor adlewyrchu ar oblygiadau'r ffocws ar weithrediadau critigol i fusnes yn ystod cyfnod argyfwng y pandemig COVID -19 a'r gwaith sy'n digwydd neu'n cael ei gynllunio dan y trefniadau adfer, tra ar yr un pryd flaenoriaethu materion sydd yn nhŷb y Pwyllgor yn bwysig craffu arnynt.

2. Beth yw'r rheswm dros wneud yr adroddiad hwn?

Gofyn i'r Pwyllgor adolygu a chytuno ar ei raglen gwaith i'r dyfodol, a rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i aelodau ar faterion perthnasol.

3. Beth yw'r Argymhellion?

Bod y Pwyllgor yn:

3.1 ystyried yr wybodaeth a ddarparwyd ac yn cymeradwyo, diwygio neu'n newid ei raglen gwaith i'r dyfodol fel y gwêl yn briodol; ac

3.2 yn penderfynu os oes unrhyw prif bwyntiau neu themau o'r cyfarfod hwn y dymuna dynnu sylw atynt trwy'r wasg a/neu'r cyfryngau cymdeithasol.

4. Manylion yr Adroddiad

4.1 Mae Adran 7 Cyfansoddiad Cyngor Sir Ddinbych yn nodi cylch gorchwyl, swyddogaethau ac aelodaeth pob Pwyllgor Craffu, yn ogystal â rheolau gweithdrefnau a trafodaethau.

4.2 Mae'r Cyfansoddiad yn amodi bod yn rhaid i bwyllgorau craffu'r Cyngor osod, ac adolygu'n rheolaidd, rhaglen ar gyfer eu gwaith i'r dyfodol. Trwy adolygu a blaenoriaethu materion, gall aelodau sicrhau bod y rhaglen waith yn cyflwyno agenda a arweinir gan yr aelodau.

4.3 Arfer sydd wedi'i fabwysiadu yn Sir Ddinbych ers nifer o flynyddoedd yw bod pwyllgorau craffu'n cyfyngu ar nifer yr adroddiadau a ystyrir mewn unrhyw gyfarfod i uchafswm o bedwar, yn ogystal ag adroddiad rhaglen waith y Pwyllgor ei hun. Nod y dull hwn yw hwyluso trafodaeth fanwl ac effeithiol ar bob pwnc.

4.4 Yn y blynyddoedd diweddar mae Llywodraeth Cymru (LlC) ac Archwilio Cymru wedi tynnu sylw at yr angen i gryfhau rôl craffu ar draws llywodraeth leol a gwasanaethau cyhoeddus yng Nghymru, gan gynnwys defnyddio craffu fel modd o ymgysylltu â phreswylwyr a defnyddwyr gwasanaeth. O hyn allan, disgwylir i graffu ymgysylltu'n well ac yn amlach â'r cyhoedd gyda bwriad i sicrhau penderfyniadau gwell a fydd yn y pen draw yn arwain at well canlyniadau i ddinasyddion. Bydd Archwilio Cymru yn mesur effeithiolrwydd craffu wrth gyflawni'r disgwyliadau hyn.

4.5 Gan ystyried y weledigaeth genedlaethol ar gyfer craffu a chanolbwyntio ar yr un pryd ar flaenoriaethau lleol, gwnaeth y Grŵp Cadeiryddion ac Is-gadeiryddion Craffu (GCIGC) argymell y dylai pwyllgorau craffu'r Cyngor, wrth benderfynu ar eu rhaglenni gwaith, ganolbwyntio ar y meysydd allweddol canlynol:

- arbedion ar y gyllideb;
- cyflawni Amcanion y Cynllun Corfforaethol (gyda phwyslais arbennig ar y modd o'u cyflawni yn ystod cyfnod o galedi ariannol);
- unrhyw eitemau eraill a gytunwyd gan y Pwyllgor Craffu (neu'r GCIGC) fel blaenoriaeth uchel (yn seiliedig ar y meini prawf profion PAPER - gweler ochr gefn y 'Ffurflen Cynnig gan Aelodau' yn Atodiad 2);
- Materion brys, na ragwelwyd neu flaenoriaeth uchel; a

- Cefnogi gwaith adfer y Cyngor mewn perthynas ag effeithiau'r argyfwng COVID-19 ar wasanaethau'r Cyngor, yr economi leol a chymunedau'r sir

4.6 Ffurflenni Cynnig ar gyfer Craffu

Fel y crybwyllwyd ym mharagraff 4.2 uchod, mae Cyfansoddiad y Cyngor yn gofyn i bwyllgorau craffu baratoi ac adolygu rhaglen ar gyfer eu gwaith i'r dyfodol. Er mwyn cynorthwyo'r broses o flaenoriaethu adroddiadau, os yw'r swyddogion o'r farn fod pwnc yn haeddu amser i gael ei drafod ar raglen fusnes Craffu, mae'n rhaid iddynt wneud cais ffurfiol i'r GCIGC i Graffu ystyried derbyn adroddiad ar y pwnc hwnnw. Gwneir hyn trwy gyflwyno 'ffurflen gynnig' sy'n egluro pwrpas, pwysigrwydd a chanlyniadau posibl y pynciau a awgrymir.

4.7 Er mwyn gwneud gwell defnydd o amser craffu drwy ganolbwyntio adnoddau pwyllgorau i archwilio testunau'n fanwl, gan ychwanegu gwerth drwy'r broses o wneud penderfyniadau a sicrhau gwell canlyniadau ar gyfer preswylwyr, penderfynodd y GCIGC y dylai'r aelodau, yn ogystal â swyddogion, lenwi 'ffurflenni cynnig ar gyfer craffu' yn amlinellu pam eu bod yn credu y byddai'r testun yn elwa o fewnbwn craffu. Mae copi o'r 'ffurflen gynnig gan aelod' i'w gweld yn Atodiad 2. Mae ochr gefn y ffurflen hon yn cynnwys siart lif sy'n rhestru'r cwestiynau y dylai aelodau eu hystyried wrth baratoi i gynnig eitem ar gyfer craffu, ac y dylai pwyllgorau eu gofyn wrth benderfynu ar addasrwydd testun i'w gynnwys ar y rhaglen gwaith i'r dyfodol craffu. Os, ar ôl cwblhau'r broses hon, y penderfynir nad yw'r testun yn addas i'w archwilio'n ffurfiol gan bwyllgor craffu, yna gellir ystyried dulliau eraill o rannu'r wybodaeth neu archwilio'r mater e.e. darparu 'adroddiad gwybodaeth', neu os yw'r mater yn un o natur leol gellir ei archwilio gan y Grŵp Ardal Aelodau (GAA) perthnasol. Ni fydd unrhyw eitemau'n cael eu cynnwys ar raglen gwaith i'r dyfodol heb lenwi 'ffurflen gynnig ar gyfer craffu' a derbyn cymeradwyaeth i'w gynnwys ar y rhaglen gan y GCIGC. Mae cymorth ar gael i lenwi'r ffurflenni gan y Cydlynydd Craffu.

Rhaglen Gwaith i'r Dyfodol y Cabinet

4.8 Wrth benderfynu ar eu rhaglen gwaith i'r dyfodol mae'n ddefnyddiol i'r pwyllgorau craffu ystyried amserlen rhaglen waith y Cabinet. At y diben hwn, mae copi o rhaglen gwaith i'r dyfodol y Cabinet ynghlwm yn Atodiad 3.

Datblygiad Penderfyniadau'r Pwyllgor

4.9 Yn Atodiad 4 o'r adroddiad hwn mae tabl yn crynhoi penderfyniadau diweddar y Pwyllgor ac yn cynghori'r aelodau ar ddatblygiadau yn sgîl y penderfyniadau.

5. Grŵp Cadeiryddion ac Is-Gadeiryddion Craffu

Dan drefniadau craffu'r Cyngor mae'r Grŵp Cadeiryddion ac Is-gadeiryddion Craffu (GCIGC) yn gweithredu fel pwyllgor cydlynu. Cynhelir cyfarfod cyntaf y Grŵp yn nhymor y Cyngor newydd yn ystod prynhawn 30 Mehefin 2022.

6. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

Bydd craffu effeithiol yn gymorth i'r Cyngor gynnal y blaenoriaethau corfforaethol yn unol ag anghenion cymunedau a dymuniadau trigolion. Bydd datblygu ac adolygu rhaglen waith gydlynol yn barhaus yn cynorthwyo'r Cyngor i ddarparu ei flaenoriaethau corfforaethol, i wella canlyniadau i breswylwyr tra hefyd yn dygymod â phwysau ar adnoddau ac ar y gyllideb.

7. Faint fydd hyn yn ei gostio a sut y bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

Mae'n bosib y bydd yn rhaid i wasanaethau neilltuo amser swyddog i gynorthwyo'r Pwyllgor gyda'r eitemau a nodwyd yn y rhaglen waith a chydag unrhyw gamau gweithredu yn dilyn ystyried yr eitemau hynny.

8. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o'r Effaith ar Les?

Nid oes Asesiad o Effaith ar Les wedi ei wneud mewn perthynas â phwrpas neu gynnwys yr adroddiad hwn. Ond bydd y Pwyllgor Craffu, drwy ei waith yn archwilio darpariaeth gwasanaethau, polisïau, gweithdrefnau ac argymhellion, yn ystyried eu heffaith neu eu heffaith posib ar yr egwyddor o ddatblygu cynaliadwy a'r amcanion o ran lles a nodir yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.

9. Pa ymgynghoriadau sydd wedi'u cynnal gyda Chraffu ac eraill?

Does dim angen cynnal ymgynghoriad ar yr adroddiad hwn Fodd bynnag, mae'r adroddiad ei hun a'r ystyriaeth a roir gan y Pwyllgor i'w raglen waith ar gyfer y dyfodol yn gyfystyr ag ymgynghoriad gyda'r Pwyllgor o ran ei raglen waith.

10. Pa risgiau sydd yna ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

Nid oes risg wedi ei ganfod o ran y Pwyllgor yn ystyried ei raglen waith. Fodd bynnag, drwy adolygu ei raglen gwaith i'r dyfodol yn rheolaidd, gall y Pwyllgor sicrhau y rhoddir ystyriaeth ac yr archwilir meysydd risg pan eu bod yn cael eu nodi, a gwneir argymhellion gyda'r bwriad o fynd i'r afael â'r risgiau hynny.

11. Pŵer i wneud y Penderfyniad

11.1 Adran 21 o Ddeddf Llywodraeth Leol 2000.

11.2 Mae Adran 7.11 Cyfansoddiad y Cyngor yn datgan y bydd pwyllgorau craffu ac/neu'r Grŵp Cadeiryddion ac Is-gadeiryddion Craffu yn gyfrifol am osod eu

rhaglenni gwaith eu hunain, gan ystyried dymuniadau Aelodau o’r Pwyllgor nad ydynt yn aelodau o’r grŵp gwleidyddol mwyaf ar y Cyngor.

Swyddog Cyswllt:

Rhian Evans - Cydlynydd Craffu

Rhif Ffôn: (01824) 712554

E-bost: rhian.evans@sirddinbych.gov.uk

Appendix 1

Communities Scrutiny Committee Forward Work Plan

Note: Items entered in italics have not been approved for submission by the Committee. Such reports are listed here for information, pending formal approval.

Meeting	Lead Member(s)	Item (description / title)		Purpose of report	Expected Outcomes	Author	Date Entered
8 September	**Cllr. Barry Mellor**	1.	Wildflower Meadow Project	To: (i) evaluate the effectiveness of the steps taken to improve engagement and increase publicity with all stakeholders in relation of the project; (ii) consider the progress made to date in delivering its expected benefits; and (iii) seek members' support for the Project	(i) To secure the delivery of the expected outcomes which will support the realisation of the Council's corporate priority relating to the Environment as well as contributing towards the delivery of its Ecological and Climate Change Strategy; and (ii) Re-inforce elected members' support for the project and its aims and objectives to enable them to explain to residents the rationale behind the project and how it contributes towards the wider national environmental, health and well-being objectives	Tony Ward/Emlyn Jones/Joel Walley	September 2021
	Cllr. Barry Mellor	2.	Central Rhyl Coastal Defence Scheme & Central Prestatyn Coastal Defence Scheme	To examine the proposals and required investments entailed with these two significant coastal defence schemes	To formulate recommendations to Cabinet and Council with respect of the value and benefits from investing in both these schemes to the l communities in Rhyl and Prestatyn and to the county in general.	Tony Ward/Wayne Hope	March 2022

Tudalen 67

Communities Scrutiny Committee Forward Work Plan

Meeting	Lead Member(s)	Item (description / title)		Purpose of report	Expected Outcomes	Author	Date Entered
20 October	**Cllr. Win Mullen-James**	1.	Mistreatment of Dogs	To examine the extent of legal and illegal dog sales within Denbighshire (particularly during the COVID-19 pandemic) – including the number of complaints received, investigated and substantiated and how various agencies work together to tackle any problems are reported	Determination of whether working relationships need to be strengthened or improved in order to deal with any problems or deter future problems in relation to this matter with a view to supporting the viability of properly licensed traders to operate thus reducing the suffering of the animals	Emlyn Jones/Gareth Roberts/Glesni Owen	By SCVCG September 2021 (rescheduled Feb 2022)
	Cllr. Barry Mellor	*2.*	*New Waste and Recycling Model (timing tbc)*	*To detail the outcomes of the pilot projects in West Rhyl (use of microchips in waste containers), Bron y Crêst (communal bin service change) and the Elected Members Recycling*	*Following assessing the lessons learnt from the pilot projects and initiatives to make recommendations that will support the effective roll-out and delivery of the new waste and recycling with a view to enhancing the benefits of the project for the Council and for local residents*	*Tony Ward/Tara Dumas*	*December 2021*

Communities Scrutiny Committee Forward Work Plan

Meeting	Lead Member(s)	Item (description / title)		Purpose of report	Expected Outcomes	Author	Date Entered
				Experience initiatives (tbc)			
8 December	***Cllr. Win Mullen-James***	*1.*	*Draft Tourism Signage Strategy for Denbighshire (tbc)*	*To examine the draft Tourism Signage Strategy for the county developed by the Working Group including potential funding sources and the anticipated timescale for the Strategy's delivery*	*The development of a tourism signage strategy that complements trunk road signage and technological innovations in the field of tourism, takes into account the aims of 'The Wales Way' project, attracts visitors and increases the value of tourism spend in the county in line with the corporate priority relating to the Environment, and in-keeping with the outcomes of Denbighshire's Tourism Strategy*	*Mike Jones/Peter McDermott*	*March 2020 (rescheduled due to COVID-19 Sept & Dec 20, Sept 2021 & Jan 2022 by SCVCG)*
June/July 2023	***Cllr. Barry Mellor***	*1.*	*Llangollen Car Park Tariff Pilot Scheme*	*To outline the effectiveness of the pilot scheme for varying car park tariffs in Llangollen*	*Identification of lessons learnt from the pilot scheme's implementation and operation in readiness for the introduction of similar schemes in other areas in future*	*Emlyn Jones/Mike Jones/Peter Lea*	*January 2021*
	Cllr. Barry Mellor	*2.*	*Flood Risk Working Group*	*To consider a report on the work of the multi-agency and riparian landowners information sharing working group*	*Ensuring:* *(i) all communication channels are open and being used effectively to inform and advise residents and stakeholders alike;* *(ii) that all information on relevant developments and proposals are being shared between flood risk authorities and stakeholders in a timely manner*	*Tony Ward/Wayne Hope*	*March 2022*

Communities Scrutiny Committee Forward Work Plan

Future Issues

Item (description / title)	Purpose of report	Expected Outcomes	Author	Date Entered

For future years

Information/Consultation Reports

Information / Consultation	Item (description / title)	Purpose of report	Author(s)	Date Entered
INFORMATION (for circulation autumn 2022 *once work has been undertaken*)	Community Impact Assessment on the communities of Rhewl and Llanynys	To present the findings of the community impact assessment undertaken following the closure of Ysgol Rhewl as agreed as part of the modernising education programme	Geraint Davies/James Curran	December 2020

Note for officers – Committee Report Deadlines

Meeting	**Deadline**	Meeting	**Deadline**	Meeting	**Deadline**
8 September	**25 August**	20 October	**6 October**	8 December	**24 November**

21/06/2022 RhE

Atodiad 2

Ffurflen Gynnig ar gyfer Rhaglen Gwaith i'r Dyfodol Craffu	
ENW'R PWYLLGOR CRAFFU	
AMSERLEN I'W HYSTYRIED	
TESTUN	
Beth sydd angen ei graffu arno (a pham)?	
Ydi'r mater yn un o bwys i drigolion/busnesau lleol?	**YDI/NAC YDI**
Ydi craffu yn gallu dylanwadu ar bethau a'u newid? (Os 'ydi' nodwch sut rydych chi'n meddwl y gall craffu ddylanwadu neu newid pethau)	**YDI/NAC YDI**
Ydi'r mater yn ymwneud â gwasanaeth neu faes sy'n tanberfformio?	**YDI/NAC YDI**
Ydi'r mater yn effeithio ar nifer fawr o drigolion neu ardal fawr o'r Sir? (Os 'ydi', rhowch syniad o faint y grŵp neu'r ardal yr effeithir arni)	**YDI/NAC YDI**
Ydi'r mater yn gysylltiedig â blaenoriaethau corfforaethol y Cyngor? (Os 'ydi' nodwch pa flaenoriaethau)	**YDI/NAC YDI**
Hyd y gwyddoch, oes yna rywun arall yn edrych ar y mater hwn? (Os 'oes', nodwch pwy sy'n edrych arno)	**OES/NAC OES**
Os derbynnir y testun ar gyfer craffu, pwy fyddai arnoch chi eisiau eu gwahodd e.e. Aelod Arweiniol, swyddogion, arbenigwyr allanol, defnyddwyr y gwasanaeth?	
Enw'r Cynghorydd/Aelod Cyfetholedig	
Dyddiad	

Ystyried addasrwydd pwnc ar gyfer craffu

Ffurflen Gynnig / Cais a dderbyniwyd

(dylid rhoi ystyriaeth ofalus i'r rhesymau dros wneud cais)

Ydi o'n bodloni'r gofynion canlynol?

- **Diddordeb Cyhoeddus** – ydi'r mater o bwys i drigolion?
- **Effaith**– fedr craffu yn gael effaith ar bethau a'u newid?
- **Perfformiad** – ydi o'n wasanaeth neu faes sy'n tanberfformio?
- **Graddfa** – ydi o'n effeithio ar nifer o drigolion neu ardal ddaearyddol fawr?
- **Ailadrodd** – ydi'r mater yn destun craffu/ymchwiliad gan berson neu gorff arall?

NAC YDI

Dim gweithredu pellach gan y Pwyllgor Craffu. Gellir ei gyfeirio at gorff arall neu ofyn am adroddiad er gwybodaeth.

YDI

- Penderfynu ar y canlyniadau a ddymunir
- Penderfynu ar gwmpas a swmp y gwaith craffu sydd ei angen a'r dull mwyaf priodol o graffu (h.y. adroddiad pwyllgor, ymchwiliad grŵp tasg a gorffen neu aelod cyswllt ac ati)
- Os penderfynir sefydlu grŵp tasg a gorffen, dylid penderfynu ar amserlen yr ymchwiliad, pwy fydd yn rhan o'r ymchwiliad, beth yw'r gofynion ymchwilio, a oes angen cyngor arbenigol a thystion, a beth yw'r trefniadau adrodd ac ati.

Appendix 3

Cabinet Forward Work Plan

Meeting	Item (description / title)		Purpose of report	Cabinet Decision required (yes/no)	Author – Lead member and contact officer
26 July	1	Items from Scrutiny Committees - Review of Cabinet Decision relating to the Proposed Scheme of Delegated Decision Making for Land Acquisition (Freehold and Leasehold) for Carbon Sequestration and Ecological Improvement Purposes	To consider any issues raised by Scrutiny for Cabinet's attention	Yes	Cllr Barry Mellor Cllr Gwyneth Ellis Lead Officer/Report Author – Scrutiny Coordinator
	2	Shared Prosperity Fund	To consider the regional investment plan for formal sign off	Yes	Cllr Jason McLellan Lead Officer/Report Author Liz Grieve
	3	Temporary Accommodation Support Project	To seek Cabinet approval to tender for the project	Yes	Cllr Rhys Thomas Lead Officer Ann Lloyd Report Author Hayley Jones
	4	Finance Report	To update Cabinet on the current financial position of the Council	Tbc	Cllr Gwyneth Ellis Lead Officer/Report Author Steve Gadd
	5	Items from Scrutiny Committees	To consider any issues raised by Scrutiny for Cabinet's attention	Tbc	Lead Officer – Scrutiny Coordinator
20 Sept	1	Annual Treasury Management Report 2021-22	To give a review of the Treasury Management	Tbc	Cllr Gwyneth Ellis Lead Officer Steve Gadd

Cabinet Forward Work Plan

Meeting		Item (description / title)	Purpose of report	Cabinet Decision required (yes/no)	Author – Lead member and contact officer
			activities over the previous financial year (2021-22)		Report Author Rhys Ifor Jones
	2	Draft Sustainable Transport Plan	To seek Cabinet approval of the draft Sustainable Transport Plan for consultation	Yes	Cllr Barry Mellor Lead Officer/Report Author Mike Jones
	3	Temporary Accommodation Support Project	To seek Cabinet approval to award the contract for the project	Yes	Cllr Rhys Thomas Lead Officer Ann Lloyd Report Author Hayley Jones
	4	Finance Report	To update Cabinet on the current financial position of the Council	Tbc	Cllr Gwyneth Ellis Lead Officer/Report Author Steve Gadd
	5	Items from Scrutiny Committees	To consider any issues raised by Scrutiny for Cabinet's attention	Tbc	Lead Officer – Scrutiny Coordinator
18 Oct	1	Central Rhyl Coastal Defence Scheme and Central Prestatyn Coastal Defence Scheme	To seek endorsement to proceed with the schemes	Yes	Cllr Barry Mellor Lead Officer Tony Ward
	2	Finance Report	To update Cabinet on the current financial position of the Council	Tbc	Cllr Gwyneth Ellis Lead Officer/Report Author Steve Gadd
	3	Items from Scrutiny Committees	To consider any issues raised by Scrutiny for Cabinet's attention	Tbc	Lead Officer – Scrutiny Coordinator

Appendix 3

Cabinet Forward Work Plan

Meeting		Item (description / title)	Purpose of report	Cabinet Decision required (yes/no)	Author – Lead member and contact officer
22 Nov	1	Council Performance Update – July to September	To consider the Council's performance in delivering against the council's strategic plan and services	Tbc	Cllr Gwyneth Ellis Lead Officer Nicola Kneale Report Author Iolo McGregor
	2	Finance Report	To update Cabinet on the current financial position of the Council	Tbc	Cllr Gwyneth Ellis Lead Officer/Report Author Steve Gadd
	3	Items from Scrutiny Committees	To consider any issues raised by Scrutiny for Cabinet's attention	Tbc	Lead Officer – Scrutiny Coordinator
13 Dec	1	Housing Rent Setting & Housing Revenue and Capital Budgets 2023/24	To seek approval for the proposed annual rent increase for council housing and to approve the Housing Revenue Account Capital and Revenue Budgets for 2023/24 and Housing Stock Business Plan	Yes	Cllr Gwyneth Ellis Lead Officer/Report Author Geoff Davies
	2	Finance Report	To update Cabinet on the current financial position of the Council	Tbc	Cllr Gwyneth Ellis Lead Officer/Report Author Steve Gadd
	3	Items from Scrutiny Committees	To consider any issues raised by Scrutiny for	Tbc	Lead Officer – Scrutiny Coordinator

Appendix 3

Cabinet Forward Work Plan

Meeting	Item (description / title)		Purpose of report	Cabinet Decision required (yes/no)	Author – Lead member and contact officer
			Cabinet's attention		

Note for officers – Cabinet Report Deadlines

Meeting	***Deadline***	*Meeting*	***Deadline***	*Meeting*	***Deadline***
26 July	***12 July***	*20 September*	***6 September***	*18 October*	***4 October***

Updated 16/06/2022 – KE

Cabinet Forward Work Programme.doc

Appendix 4

Progress with Committee Resolutions

Date of Meeting	Item number and title	Resolution	Progress
10 March 2022	**5. Review of Cabinet Decision Relating to the Proposed Scheme of Delegated Decision Making for Land Acquisition (Freehold and Leasehold) for Carbon Sequestration and Ecological Improvement Purposes**	***Resolved:*** *to seek Cabinet at its next appropriate meeting to reconsider its original decision relating to the 'Proposed Scheme of Delegated Decision Making for Land Acquisition (Freehold and Leasehold) for Carbon Sequestration and Ecological Improvement Purposes. With a view to expediting the decision-making process for purchasing land -* *(i) that prior to reviewing its decision Cabinet should work with the Farming Unions and the Federation of Young Farmers Clubs to seek comprehensive responses from those organisations in relation to the Proposed Scheme;* *(ii) that Cabinet amend the wording within the Proposed Scheme of Delegated Decision Making (and any associated documentation) as it relates to liaising with local councillors and Member Area*	Presentation of the Committee's recommendations to Cabinet was deferred until after the local authority elections. The recommendations are scheduled to be presented to Cabinet at its meeting on 26 July 2022.

		Groups (MAGs) to read 'consult/consultation' rather than 'notify/notification'; *(iii) that at the appropriate time a review is undertaken of staffing resources within the Council's Countryside Service to ensure that it has sufficient capacity to deal with the additional duties that will be placed on the Service in future in connection with carbon sequestration and ecological improvement work; and* *(iv) that detailed information on agricultural land grading in Denbighshire (including illustrative maps) are provided to the decision-maker when reviewing the decision.*	
	6. Flood Risk Management and Riparian Land Ownership Task and Finish Group	***<u>Resolved</u>:*** *subject to the above observations to thank the Task and Finish Group for its work, to receive its report and endorse its contents including the following recommendations:* *(i) that a Flood Risk Working Group comprising of the flood risk management authorities*	The Lead Member and relevant officers were informed of the Committee's recommendations. Highways and Environmental Services will be seeking a representative from

		and landowner representatives continue to meet on an annual basis for an updated position on issues and expectations, and report on its discussions to Communities Scrutiny Committee;	each Member Area Group to serve on the Working Group in the near future.
		(ii) that the Local Flood Risk Management Strategy page on the Council's website be re-launched including: *(a) links to related Natural Resources Wales and Dŵr Cymru/Welsh Water web pages; and* *(b) an explanation of the responsibilities of Flood Risk Management Authorities and riparian landowners,*	The new page is now available on the Council's website on the following link: https://www.denbighshire.gov.uk/en/your-council/strategies-plans-and-policies/strategies/local-flood-risk-management-strategy.aspx
		(iii) that working in partnership with Natural Resources Wales and Dŵr Cymru/Welsh Water a generic information leaflet/letter be created on the responsibilities of riparian landowners and distributed to properties adjacent to the	All stakeholders have been informed of the Committee's recommendations and will therefore be working together to issue the leaflet to all households in the area.

		Rhyl Cut and Prestatyn Gutter; and *(iv) that the report presented to the Committee be translated and circulated to City, Town and Community Councils for inclusion on their websites.*	Report has been circulated to all City, Town and Community councils in the county.
	7. Planning Compliance Charter	***Resolved:*** *(i) subject to the above observations, and the strengthening of the wording and advice in relation to breaches of planning control in paragraph 1.2 of the revised draft Charter, to endorse the draft Charter entitled 'Planning Compliance in Denbighshire – Planning Compliance Charter' (Appendix 1);* *(ii) to support officers' intention to present the final version of the Charter for Lead Member approval; and* *(iii) to confirm that they had read, understood and taken account of the Well-being Impact Assessment (Appendix 2) as part of their consideration.*	Lead Member and officers informed of the Committee's recommendations and will therefore proceed to amend the wording prior to seeking the Lead Member's approval via the Delegated Decision process.